

KISTÉRSÉGI HUMÁN SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT
Gyermekjóléti egységes szervezetbe foglalt

SZAKMAI PROGRAMJA

Gyöngyös, 2018 Szeptember 26.

JOGI STÁTUSZ

AZ INTÉZMÉNY MEGNEVEZÉSE:

Kistérségi Humán Szolgáltató Központ

AZ INTÉZMÉNY ALAPÍTÓ SZERVE:

Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása

AZ INTÉZMÉNY ALAPÍTÁSÁNAK IDŐPONTJA:

2005. április 1.

AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE:

3200 Gyöngyös, Fő tér 7.

AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSI TERÜLETE:

Az Alapító Okiratában meghatározott települések közigazgatási területe.

AZ INTÉZMÉNY FENNTARTÓJA:

Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása

AZ INTÉZMÉNY FELÜGYELETI SZERVE:

Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása, mely a felügyeletet Gyöngyös Város Önkormányzata hivatalán belül alkalmazott kistérségi koordinátorán keresztül látja el

AZ INTÉZMÉNY GYVT. SZERINTI BESOROLÁSA:

Gyermekjóléti alapellátást nyújtó integrált intézmény.

Tartalom¹

I.A szakmai program általános jellemzői.....	6
1. A szakmai program célja:.....	6
2. Az Intézmény által biztosított gyermekjóléti alapellátások rendszere	8
3. Ellátandó célcsoport jellemzői:	9
4. A KHSZK szociális és gyermekjóléti feladatellátásának szakmai tartalma.....	10
5. Térítési díj.....	11
6. A KHSZK által biztosított szolgáltatás közzétételének módja, formái:.....	11
7. Az alapszolgáltatásban részesülő ellátottakkal történő kapcsolattartás módja:	11
II. Jogok és Kötelezettségek.....	12
1. Ellátottak jogai és kötelezettségei	12
2. Gyermek jogai	12
3. Szülői jogok és kötelezettségek.....	13
4. Szolgáltatást nyújtók jogai és kötelezettségei	15
5. A szolgáltatások biztosításának alapelvei	14
6. Továbbképzés	16
III. Gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézményegységek működésének szakmai irányelvei....	16
III.1. Család és Gyermekjóléti Szolgálat.....	16
1 Ellátási terület jellemzői, ellátott települések bemutatása.....	17
2 A szolgáltatás célja, feladata:	23
3 A feladatellátás szakmai tartalma, módja, biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége.....	27
4 Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása	31
5 Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja	34
6 Ellátás igénybevételének módja	35
7. Ügyfélfogadás rendje.....	36
III.2. Család és Gyermekjóléti Központ	37
1. Ellátási terület.....	37
2. Célja, feladata	38
3 Feladatellátás szakmai tartalma, módja, biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége.....	39
4. Megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása	46
5. Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja.....	48

¹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

6	Tanácsadások	49
7.	Speciális feladatok.....	49
	<u>kapcsolattartási ügyelet .....</u>	<u>49</u>
	<u>utcai és lakótelepi szociális munka .....</u>	<u>50</u>
	<u>kórházi szociális munka .....</u>	<u>51</u>
	<u>iskolai szociális munka .....</u>	<u>52</u>
	<u>készenléti szolgálat .....</u>	<u>52</u>
IV.	Átmeneti ellátások	53
1	A gyermekek átmeneti gondozása működésének alapelvei	54
2	Lehetőségek az átmeneti gondozás igénybevételére:	55
3	Az intézményi jogviszony megszüntetése:.....	<u>55</u>
4	Érdekképviselő az Átmeneti Otthonban	<u>55</u>
5	Térítési díj az átmeneti gondozásban:	<u>56</u>
6	Az együttműködés különböző formái az átmeneti gondozásban résztvevők szakemberek között	<u>53</u>
IV.1.	Családok Átmeneti Otthona	<u>57</u>
1	Családok Átmeneti Otthona szolgáltatásainak célja.....	<u>57</u>
2	A szolgáltatás szakmai tartalma, módszerei:.....	<u>57</u>
3	Az elhelyezés leggyakoribb okai:.....	<u>58</u>
4	Családi kapcsolatok az átmeneti otthonban:.....	<u>59</u>
IV.2 .	Gyermekek Átmeneti Otthona	<u>60</u>
1	Gyermekek Átmeneti Otthona szolgáltatásainak célja.....	<u>60</u>
2	A szolgáltatás szakmai tartalma, módszerei	<u>62</u>
3	Családi kapcsolatok az Átmeneti Otthonban.....	<u>64</u>
4	Kapcsolattartás az oktatási – nevelési intézményekkel:	65
5	Teendők szökés esetén:	<u>65</u>
6	Teendők a gyermek betegsége esetén:	66
7	Teendők egy gyermek távozásakor:	66
8	Környezeti, tárgyi feltételek:	67
9	Jogok és kötelezettségek:	67
V.	A Szakmai program mellékletei: ²	68
	<u>1. számú melléklet Szervezeti Működési Szabályzat</u>	
	<u>2. számú melléklet Megállapodás család és gyermekjóléti szolgáltatás igénybevételére</u>	
	<u>2.1 számú melléklet Megállapodás Családok Átmeneti Otthona igénybevételére</u>	
	<u>2.2 számú melléklet Megállapodás Gyermekek Átmeneti Otthona igénybevételére</u>	
	<u>3. számú melléklet Házirend Család és Gyermekjóléti Központ</u>	

² Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

3.1 számú melléklet Házirend Kapcsolattartási ügyelet biztosítására

3.2 számú melléklet Házirend Családok Átmeneti Otthona ³

3.3 számú melléklet Házirend Gyermek Átmeneti Otthona ⁴

VI. Függelék⁵

1. számú függelék Személyi feltételek Család és Gyermekjóléti Központ, Család és Gyermekjóléti szolgálat

2. számú függelék Területi beosztás Család és Gyermekjóléti Szolgálat

3. számú függelék Nyomtatvány egyszeri esetkezelésre

---

³ Módosította a Társulási Tanács 29/2017. (XI.22.) határozata. Hatályos: 2018. január 1-től.

⁴ Módosította a Társulási Tanács 29/2017. (XI.22.) határozata. Hatályos: 2018. január 1-től.

⁵ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

I. A szakmai program általános jellemzői

1. A szakmai program célja:

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ (továbbiakban: KHSZK) többcélú, integrált intézmény. Szervezeti keretéhez tartozó intézményegységek által ellát⁶ szociális és gyermekjóléti feladatokat. A gyermekjóléti feladatellátást bemutató szakmai program fejezetekre bontva magába foglalja azokat a gyermekjóléti alapellátási formákat, melyek az ellátási területének vonatkozásában hozzájárulnak a gyermekek biztonságához és esélyegyenlőségéhez. Az Intézmény célja az azonos színvonalú, egyenlő esélyű, szakmailag és gazdaságilag egyaránt hatékony közszolgáltatás biztosítása az ellátási területén élő szolgáltatást valamennyi igénybe vevő állampolgár számára.

A Szakmai Program célja, hogy meghatározza a vonatkozó jogszabályok és az egyedi sajátosságok alapján a KHSZK Alapító Okiratában meghatározott szakmai tevékenységet, ennek érdekében részletesen bemutatja:

- az intézményi szolgáltatások célját, feladatait,
  - az ellátottak körét,
  - a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét,
  - az ellátás igénybevételének módját,
  - az ápolási, gondozási, rehabilitációs és fejlesztési feladatok jellegét, tartamát,
  - az ellátottak és az intézményi ellátásban közreműködő dolgozók jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat,
  - a KHSZK szervezetére vonatkozó szakmai-szervezeti információkat (a szervezeti egységek feladatköreinek megjelölését, létszámát és szakképzettség szerinti megoszlását). A szakmai-szervezeti információk a Szakmai program 1. számú mellékletében kerülnek nevesítésre.⁷
- A KHSZK számára meghatározott feladatoknak és hatásköröknek az intézmény szakmai szervezeti egységei közötti megosztásáról az intézmény igazgatója gondoskodik. Az intézmény önálló működési engedéllyel rendelkező telephelyein a szakmai egységeket intézményegység-vezetők (szakmai vezetők) irányítják, akiket az intézmény igazgatója bíz meg.⁸

Gyermekjóléti alapellátások⁹

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez.

Ennek érdekében a KHSZK a család és gyermekjóléti központ, család és gyermekjóléti szolgálat, a családok átmeneti otthona és gyermekek átmeneti otthona intézményegységek keretén belül látja el feladatait.

⁶ Hatályon kívül helyezte a Társulási Tanács 148/2012. (XI.30.) határozata.

⁷ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

⁸ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

⁹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

Valamennyi ellátási forma önálló szakmai egységként működik, ugyanakkor a mindennapi működése során megvalósul a komplexitás, valamint a szolgáltatások egymásra épülése.

Család és gyermekjóléti szolgálat ellátási területe: Gyöngyös, Gyöngyöspata, Adács, Gyöngyöshalász, Gyöngyösoroszi, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján, Halmajugra, Markaz, Mátraszentimre, Nagyréde, Szücsi, Vámosgyörk, Visznek.

Család és gyermekjóléti központ ellátási területe: Gyöngyös, Gyöngyöspata, Abasár, Adács, Atkár, Detk, Domszló, Gyöngyöshalász, Gyöngyösoroszi, Gyöngyössolymos, Gyöngyöstarján, Halmajugra, Karácsond, Kiszána, Ludas, Markaz, Mátraszentimre, Nagyfüged, Nagyréde, Pálosvörösmart, Szücsi, Vámosgyörk, Vécs, Visonta, Visznek.

Családok Átmeneti Otthona: Heves megye

¹⁰Gyermekek Átmeneti Otthona: Heves, Jász-Nagykun Szolnok megye, Vecsés Város

A KHSZK működése a Gyöngyösi járás gyermekjóléti ellátórendszerére gyakorolt hatása jelentős. Koordináló és kontrolláló szerepe segíti a gyöngyösi járás gyermekjóléti feladatellátásának komplex módon történő működését. Eredményessége nagymértékben függ a szakmai területen működő különböző közszolgáltatási feladatokat ellátó szervezetek, társintézményekkel és civil szervezetekkel történő együttműködéstől. Ezért erre az együttműködésre napi szinten és rendszeresen fokozott figyelmet fordít. Az együttműködésbe bevont szervezetek:¹¹

- A gyermekjóléti alapellátások ellátási területének települési önkormányzatai és polgármesteri hivatalai.
- Az ellátási területen működő szociális és –gyermekjóléti feladatot ellátó állami és nem állami fenntartású intézmények;

Az 1997. évi XXXI.törvény 17§-a és az 1993. évi III.törvény 64§ (1) alapján a gyermekek és családok érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszerhez tartozó személyekkel és szervezetekkel kölcsönös együttműködésen alapuló kapcsolatot alakít ki. Az észlelő és jelzőrendszer tagjai az ellátási területen:

- a) jegyzők
- b) járási hivatal
- c) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- d) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- e) a köznevelési intézmények,
- f) a rendőrség,
- g) az ügyészség,
- h) a bíróság,
- i) a pártfogó felügyelői szolgálat, jogi segítségnyújtó szolgálat
- j) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- k) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek
- l) a gyermekjogi képviselő ¹²

¹⁰ Módosította a Társulási Tanács 22/2018. (IX.26.) határozata. Hatályos: 2018. november 1-től

¹¹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

¹² Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

Az együttműködés módja eseti és rendszeres jellegű. A szolgáltatások sokrétűségéből fakadóan

- a) esetmegbeszélések – heti rendszerességgel történnek valamennyi intézményegységben,
- b) esetkonferenciák – szükség szerint kerül összehívásra, de javaslatétel előtt kötelező jelleggel
- c) esetkonzultációk – egy eset kapcsán tartanak megbeszélést az ügyben érintett szakemberek
- d) közös rendezvények formájában történik nyári tábor, éves gyermekvédelmi tanácskozás¹³

2.A KHSZK szervezeti keretein belül biztosított gyermekjóléti alapellátások rendszere¹⁴

1. *Család és Gyermekjóléti Szolgálat¹⁵*
2. *Család és Gyermekjóléti Központ*
3. *Gyermekek Átmeneti Otthona*
4. *Családok Átmeneti Otthona*

3. Ellátandó célcsoport jellemzői:

A szervezeti egységek az ellátási területeiken rendszeresen figyelemmel kísérik az ellátandó célcsoportot az észlelő és jelzőrendszer tagjain keresztül:

- a.) a 0-18 éves korosztály és a gyermeket nevelő családok az elsődleges célcsoport. Figyelemmel kísérése az éves beszámoló és az éves gyermekvédelmi tanácskozás során az észlelő és jelzőrendszer tagjaitól bekért írásos tájékoztatók értékelése alapján történik;
- b.) szociális és mentálhigiénés problémák vagy egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek;
- c.) a 0-3 éves korosztály veszélyeztetettségének megelőzésére vagy feltárására a Gyermekek Átmeneti Otthona kivételével valamennyi intézményegység kiemelt figyelmet fordít¹⁶

Az ellátási területen gondozott gyermekek családjában, nagy számban fordul elő az alacsony iskolázottság, ami a munkaerő-piaci elhelyezkedést jelentős mértékben megnehezíti. A munkaerő-piaci változások miatt a munkanélküli szülők száma magas. A munkanélküliség miatt a családok anyagi helyzete romló tendenciát mutat, nagy számban fordul elő a közüzemi díjak fizetésének elmulasztása, nagy összegű hátralék felhalmozása.

A megélhetési problémák miatt növekedés tapasztalható a „megélhetési bűnözés” előfordulásában,

---

¹³ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

¹⁴ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

¹⁵ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

¹⁶ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

mely cselekmények elkövetésébe gyakran bevonják a kiskorúakat. Egyre gyakoribb a kiskorú, fiatalok csoportok által elkövetett lopás, rablás cselekmények előfordulása.

A szülők körében előforduló pszichés és szomatikus zavarok befolyásolják nevelési tevékenységüket, mely problémák miatt gyermekeik érzelmi szükségletei hiányt szenvednek, esetenként elhanyagoló, bántalmazó szülői attitűd tapasztalható. A diszfunkcionális családi minták generációról - generációra történő átörökítése, a minták rögzülését eredményezi.

Az iskolai, óvodai igazolatlan hiányzások problémája egyre nagyobb gyakorisággal jelenik meg. A családok egy része esetében nem jelent problémát, ha a gyermek még az általános iskola nyolc osztályát sem fejezi be. Az iskolai hiányzások a kamasz gyermekek egy részénél a teljesítmény-zavarra vezethető vissza, mely, beilleszkedési nehézségekhez, deviáns magatartáshoz vezet.

A szülők, egzisztenciális, szociális, egészségi állapotának válságos helyzete miatt, szülői szerepeiknek nem képesek eleget tenni, gyermekeikkel kapcsolatosan jelentkező problémák kezelésében tehetetlennek bizonyulnak. A családok életvitelének alakításában az egyik legnagyobb probléma a család felnőtt tagjainak addikt (alkohol-, drogfogyasztás) életmódja. A tudatmódosító szerek fogyasztásával együtt járó kontrollvesztés miatt súlyos problémát jelent a családtagok, gyermekek életkörülményeire. A diszfunkcionálisan működő családok esetében gyakori a családon belüli szerepek tisztázatlansága, határok hiánya, egymás tiszteletének, megbecsülésének hiánya.

Jellemző problématerületek a szolgálatot felkeresők körében:¹⁷

- a) Megélhetési problémák: jövedelem nélküliség, az alacsony jövedelem a napi életvitelt teszi bizonytalanná. Ennek következménye a hátralékok megjelenése, a különböző fizetési kötelezettségek halasztása, az alapvető szükségletek kielégítésének labilitása.
- b) Szorosan összefügg a probléma a foglalkoztatási helyzettel, a megoldást nehezíti az érintettek egészségügyi és mentális állapota, mindez együtt marginalizálódási folyamatot eredményez, a legnehezebb helyzetben lévők nehezen tájékozódnak, igazodnak el a hivatalos eljárásrendekben.
- c) A tájékozatlanság kiszolgáltatottá teszi ezt a csoportot, érdekeiket gyakran nem az „elfogadott” eszközökkel próbálják érvényesíteni, ezzel konfliktushelyzeteket is teremtenek, amely a negatív megítélésüket erősítheti.
- d) Foglalkoztatással, munka végzéssel kapcsolatos problémák, munkahely elvesztése, munkaügyi problémák, elhelyezkedési nehézségek. A munkaerő- piaci elvárásokhoz nem illeszkedő egyéni tudás, végzettség, mobilitás.

---

¹⁷ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- e) Lakhatással kapcsolatos problémák, lakásfenntartási adósságok, lakás-karbantartási gondok. A lakáshoz jutás szűk lehetőségei, a laká elvesztés veszélyei.
- f) Kapcsolati problémák – mentálhigiénés problémák a családon belüli és más személyközi kapcsolati konfliktusok. A kapcsolatok teljes hiánya és az elmagányosodás is ide tartozik. A családi kapcsolati nehézségek kommunikációs zavarokat, az erőszak megjelenését, bántalmazást, gyermeknevelési problémákat okozhatnak. A személyes konfliktusok következményeként jellemzően megjelennek a lakóközösségi konfliktusok.

4. A KHSZK szociális és gyermekjóléti feladatellátásának szakmai tartalma:¹⁸

- a lakosság körében felmerülő alapszolgáltatási igények folyamatos figyelemmel kísérése,
- a KHSZK által biztosított szolgáltatások, gondozási feladatok ellátásának koordinációja, a szakmai munka összehangolása, szervezési, vezetési feladatok ellátása,
- a szociális munka gyakorlati hatékonyságának és hatásosságának elősegítése,
- a szolgáltatásokra és a gondozási munkára vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok érvényre juttatása,
- kapcsolattartás más szociális, gyermekjóléti és közoktatási illetve egészségügyi intézményekkel,
- az adott szociális intézmény és szociálpolitikai eszközrendszer fejlesztésének elősegítése,
- más típusú ellátás szükségessége esetén, annak kezdeményezése.

5. Térítési díj

A család és gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentes, az átmeneti gondozás igénybevételét a GYVT. 150§-ban meghatározottak szerint biztosítja gyermekek átmeneti otthona és a családok átmeneti otthona.

6. A KHSZK által biztosított szolgáltatás közzétételének módja, formái:¹⁹

Az Intézmény a www.gyongyosikisterseg.hu honlapon rendszeres tájékoztatást nyújt a szolgáltatásokról, az aktuális rendezvényekről és programokról. A nyilvánosság és a minél szélesebb ellátotti kör megnyerése érdekében ciklikus rendszerességgel szakmai anyagok jelennek meg az ellátási területen

- Szórólapok, kiadványok formájában,
- Elektronikus sajtó, helyi televízió, rádió közreműködésével,
- Érdekképviselői szervek és civil szervezetek folyamatos tájékoztatásával,
- Háziorvosok tájékoztatásával,
- Egészségügyi és szociális intézmények tájékoztatásával,
- Polgármesteri Hivatalok hirdetőtábláján való közzététellel,
- Különböző szakterületek tanácskozásain nyújtott tájékoztatással.

7. Az alapszolgáltatásban részesülő ellátottakkal történő kapcsolattartás módja:²⁰

A szolgáltatások sokrétűségéből és egyediségéből adódóan a kapcsolattartás történhet:

- Személyesen és napi szinten az intézményegységek telephelyein és nyitva álló helyiségeiben ügyfélfogadási időben illetve a gondozási tervben megfogalmazott

¹⁸ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

¹⁹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

²⁰ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

rendszerességgel az ellátott lakásán. Környezettanulmány készítés céljából eseti jelleggel. Negyedévente ellátotti fórumok és tájékoztatók keretén belül.

- A térségi feladatellátásból adódóan írásban.

II. Jogok és kötelezettségek

1. Ellátottak jogai és kötelezettségei

- a) Az ellátottnak joga van helyzete rendezéséhez, a gondozást kiváltó okok megszüntetéséhez szükséges segítséget megkapni. A segítség a szociális munka eszközeivel való támogatáson kívül, kiterjed azoknak a tárgyi feltételeknek és természetbeni juttatásoknak a biztosítására is, amikre az ellátott saját erejéből nem képes.
- b) Joga van arra, hogy cselekvőképes, önálló döntések meghozatalára is képes egyénként kezeljék.
- c) Joga van ahhoz, hogy az intézményi ellátás során a közösség érdekeinek figyelembe vétele mellett egyéni szükségletei ne sérüljenek. A gondozásba vett személyeknek joguk van külső kapcsolataik ápolására. A gyermekeknek joguk van a vérszerinti szülővel való kapcsolattartáshoz szükséges segítségre.
- d) Az ellátottnak kötelessége az intézménnyel, annak dolgozóival együttműködni. Az együttműködés elvárható szintje függ az ellátott állapotától és korától.
- e) Az ellátottnak kötelességük az intézményt és annak munkatársait tiszteletben tartani, kommunikációjuk során a társadalmilag elfogadott hangvételt használni és ennek megfelelő magatartást tanúsítani.
- f) A kliens, törvényes képviselő tudta és beleegyezése nélkül semmilyen adat nem szolgáltatható ki.
- g) A család egy tagjának nyújtott segítséget a család belső viszonyaira tekintettel kell, hogy biztosítsa. Arra törekszik, hogy a belső és külső erőforrások fokozásával a család összetartó ereje növekedjen, a hiányzó funkciók visszapótlódjanak.
- h) A szolgálatnak az egyén, a család problémájának vizsgálata során egyedileg kell mérlegelnie a segítségnyújtás legcélszerűbb, körülményeknek megfelelő módját.
- i) A gyermekjogi képviselő a gyermekvédelmi gondoskodásban lévő gyermek képviselőt látja el, segít a gyermeknek panasz megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását, támogatja a gyermeket állapotának megfelelő ellátáshoz való hozzájutásban. Időszakonként részt vesz a gyermekotthonban működő gyermekönkormányzat ülésén, illetve a valamennyi gyermek részvételével megtartott fórumon.

A gyermekjogi képviselő jogosult a gyermekjóléti, illetve a gyermekvédelmi szolgáltatótevékenységet végző működési területén tájékoztatást, iratokat, információkat kérni, és a helyszínen tájékozódni.

2. Gyermekek jogai²¹

- a) a gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez;
- b) joga van, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez,

²¹ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- személyiségének kibontakoztatásához;
- c) joga van a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez;
  - d) joga van, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön;
  - e) joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal - az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez;
  - f) joga van a szüleivel történő kapcsolattartáshoz;
  - g) joga van a szabad véleménynyilvánításhoz;
  - h) joga van, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről;
  - i) joga van ahhoz, hogy - a személyét és vagyonát érintő minden kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék, ahhoz, hogy - az őt érintő ügyekben az e törvényben meghatározott fórumoknál panasszal éljen, ahhoz, hogy - alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezzen.

3. Szülői jogok és köteleességek:²²

- a) jogosult és köteles arra, hogy gyermekét családban gondozza. nevelje és a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást -, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsa.
- b) A gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermeke nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.
- c) A gyermek szülője - ha törvény másként nem rendelkezik - jogosult és köteles gyermekét annak személyi és vagyoni ügyeiben képviselni.
- d) A gyermek szülője köteles gyermekével együttműködni, és emberi méltóságát tiszteletben tartani, gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni, gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni.
- e) Köteles gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni, a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

4. A szolgáltatást nyújtó jogai és kötelezettségei²³

- a) A szolgáltatást nyújtónak joga van a törvényi, jogszabályi keretek betartása mellett saját belső működését önállóan szabályozni, szakmai elképzeléseit megvalósítani, olyan módon, hogy az ellátás megfeleljen a személyes gondoskodást nyújtó ellátások általános szakmai szabályainak;
- b) Joga van arra, hogy a Házirend betartásával saját értékeit és érdekeit is védje;

²² Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

²³ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- c) A gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatottakat – a külön jogszabályban meghatározott munkakörükkel összefüggésben – megilleti az a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat tiszteletben tartás, tevékenységüket értékeljék és elismerjék;
- d) A szolgáltatást nyújtónak kötelessége, hogy a szolgáltatás szakmai tartalmát az igénybe vevő egyéni szükségleteire alapozza;
- e) A családgondozónak, gondozónak kötelessége a családok autonómiájának tiszteletben tartása, valamint a gondozási célok eléréséhez szükséges segítségnyújtás biztosítása;
- f) Kötelessége az alapvető emberi jogokat – azon belül értelemszerűen a gyermekeket megillető jogokat – tiszteletben tartani. Ennek alapján kötelessége, hogy a minimális intervenció érdekében figyelembe vegye a gyermek, a család kialakult szokásait, működését;
- g) A beavatkozásánál az elérendő változtatások tekintetében mérceként mindig az adott egyént, családot vegye alapul;
- h) Munkája során partnernek tekintse az ellátásra szorulókat;
- i) A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtónak kötelessége a 0-3 éves korosztályba tartozó gyermek esetében - amennyiben a szülők megtagadják az együttműködést - hatósági intézkedést kezdeményezni 15 napon belül, és írásban jelezni az intézményegység vezető felé;
- j) A 3-18 éves korosztályba tartozók esetében a szociális munka eszközeivel mindent megtesz az együttműködés kieszközlésére, amennyiben nem sikerül, felhívja a szülő figyelmét a 3. pont e) pontjában megfogalmazott szülői kötelezettségére, és elmulasztásának következményeire.

A családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végzők számára biztosítani kell

- a) heti munkaidőkeretének legalább a felét kötetlen munkaidő-beosztás keretében, a szociális segítőmunka, illetve az adatgyűjtés helyszínén való elvégzéséhez,
- b) a munkavégzéshez szükséges közlekedési eszköz használatát vagy a közösségi, illetve tömegközlekedési eszköz használatának költségét,
- c) a személyes biztonságát szolgáló eszközöket, különösen külterületi munka esetében,
- d) az egymás tájékoztatása, szakmai segítése céljából, konkrét ügyek, vagy problémák feldolgozása kapcsán rendszeresen tartott eszmegbeszélő csoporton történő részvételt,
- e) a szupervíziót.

5. A szolgáltatások biztosításának alapelvei²⁴

A gyermekjóléti szolgáltatások alapvetően az emberi méltóság tisztelete, az együttműködésen alapuló személyes szolgáltatás, a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés, az egyén szükségleteire szabott segítségnyújtás; valamint az egyént körülvevő természetes és mesterséges erőforrások közötti hatékony, egymást segítő, építő jellegű együttműködés alapelvei mentén történnek.

²⁴ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

A nyitottság elve

A szolgálat nyitott intézmény, igénybevétele feltételhez nem köthető. A Szolgálatot egyének, csoportok, közösségek vagy közvetlenül keresik fel, vagy a területen működő más intézmények javasolhatják a kapcsolatfelvételt - különös tekintettel a gyermekjóléti szolgáltatás keretében működtetett, a veszélyeztetettséget észlelő - és jelző rendszer javaslatára.

Az önkéntesség elve

A szolgálat klienseivel az önkéntesség alapján alakít ki együttműködést. Működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű, kivéve védelembe vételi eljárás esetében. Az együttműködés alapja a klienssel közösen megfogalmazott célok megvalósítása. Súlyos veszélyeztetettség esetén a szolgálat munkatársai egészségügyi és szociális ellátást, valamint hatósági beavatkozást kezdeményezhetnek.

A személyiségi jogok védelmének elve

A szolgálat munkatársainak tevékenysége során tudomásra jutott, a kliensek személyiségi jogait érintő adatok és tények nyilvántartására és kezelésére kötelezőek az Adatok Védelméről szóló törvényben és a Szociális Munka Etikai Kódexében foglaltak. A szolgálat munkatársainak a szolgálati titoktartási kötelezettség betartására fogadalmat kell tenniük.

A szolgálatot felkereső állampolgárok anonimitását - kívánság szerint - a munkatársak megtartani kötelesek.

Az egyenlőség elve

A szolgálat minden kliens ügyével nemre, fajra, felekezetre, családi állapotra, korra tekintet nélkül köteles érdemben foglalkozni, illetve a hatáskörébe nem tartozó, vagy azt meghaladó ügyekben a szükséges felvilágosítást megadni.

A legkisebb kényszer elve

Az állam csak a gyermekvédelmi törvényben meghatározott esetekben kötelezheti a gyermeket, illetve törvényes képviselőjét az ellátás igénybevételére. Az intézkedésnek csak a szükség szerinti legkisebb mértékben szabad korlátoznia a gyermek és az érintett családtagok döntési jogait.

A család egészének, társadalmi környezetének egységes rendszerű szemlélete

Az intézmény a családot, mint alapvető közösséget kezeli, a családok egy-egy tagjának nyújtott segítséget a család belső viszonyára tekintettel biztosítja. A belső és külső környezeti erőforrások fokozásával a család összetartó erejének növelésére, a hiányzó funkciók pótlására törekszik.

6. Továbbképzés²⁵

Az intézmény munkatársainak továbbképzése tervszerűen, az egyéni és intézményi továbbképzési tervek alapján történik. A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ biztosítja a feladatellátáshoz szükséges korszerű szakmai ismeretek folyamatos elsajátítását, illetve a munkatársak kötelező továbbképzését a 9/2000.(VIII. 4.) SZCSM rendeletben foglaltak szerint. Szupervízió a szakemberek számára biztosított a személyiség karbantartása, a kiegésző megelőzése céljából.

III. A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézményegységek működésének szakmai irányelvei²⁶

III.1. Család és Gyermekjóléti Szolgálat (továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat)

III.2 Család és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: gyermekjóléti központ)

Telephely: 3200 Gyöngyös Lokodi út 7.²⁷

Személyi feltételek

A személyi feltételek biztosítása a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. számú mellékletében foglaltaknak megfelelően történik. (a személyi feltételek részletesen az 1. számú függelékben kerültek megjelenítésre, mely a szakmai program része).

Környezeti és tárgyi feltételek

A telephelyen egy nagy irodahelyiség kizárólagos használatú, külön ügyfélfogadó helyiség biztosított. Az iratok tárolására, az adminisztrációs munkához alkalmas bútorzat rendelkezésre áll.

Vezetékes telefon, mobiltelefonok, kiépített számítógéprendszer, laptop, korlátlan internet elérhetőség, fax segíti a munkát.

A települések megközelítése tömegközlekedési eszközzel vagy saját gépjárművel történik, melynek költségét az intézmény 100 %-ban téríti. Az intézményegység 2 db elektromos kerékpárral rendelkezik a városon belüli közlekedés könnyítésére.

A szociális segítő munka célja az ellátási területén élő, szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése.

A szolgálat feladata, hogy figyelemmel kísérje a kerületben élő személyek, családok, gyermekek szociális helyzetét, segítséget nyújtson a felmerülő problémák megoldásában.

Az ellátási területen működő szociális és gyermekintézményekkel együttműködésben elősegíti az egyéneket, családokat és gyermeket veszélyeztető helyzetek feltárását és elhárítását, szociális segítő munka keretében segíti és szervezi a veszélyeztetett helyzet megszüntetését. Különös figyelmet fordít arra, hogy segítő szolgáltatásokkal támogassa a gyermeki jogok érvényesülését, a családban nevelkedő gyermekek egészséges testi, szellemi, lelki fejlődését, érdekének védelmét.

²⁵ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

²⁶ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

²⁷ Módosította a Társulási Tanács 148/2012.(XI.30.) határozata.

Település	Rang	Lakosságszám (2014)	0-17 évesek száma
Gyöngyös	Járászékhely Város	30 667	4856
Gyöngyöspata	Város	2 600	496
Adács	Község	2 659	453
Gyöngyöshalász	Község	2 600	409
Gyöngyösoroszi	Község	1 515	385
Gyöngyössolymos	Község	2 999	458
Gyöngyöstarján	Község	2 384	387
Halmajugra	Község	1 312	387
Markaz	Község	1 755	258
Mátraszentimre	Község	509	69
Nagyréde	Község	3 248	510
Szúcsi	Község	1 596	256
Vámosgyörk	Község	1 997	310
Visznek	Község	1 100	172
Összesen		56 941	9 406

Az ellátott települések bemutatása:

Gyöngyös város Heves megyében, a Mátra hegység déli lábánál található. Közel 31 000 lakosával a megye második legnagyobb városát a Mátra kapujának is nevezik. Közigazgatásilag a településhez tartozik Mátrafüred, Sástó, Mátraháza és Kékestető is. Idegenforgalmi szempontból nagy jelentőségű a Gyöngyösről induló Mátrai kisvasút, mely erdei kisvasútként viszi a kirándulókat Mátrafüredre valamint Gyöngyössolymoson át Lajosházára. A térségben egy füves sportrepülőter is található Gyöngyös Pipishegyen.

A városban jelenleg több mint 2000 különböző cég rendelkezik telephellyel, melyek közül legalább 10 cég 200 főnél több alkalmazottat foglalkoztat.

Gyöngyös fejlett felsőoktatási és oktatási hálózattal rendelkezik, elsősorban a számítástechnika, gépipar, textilipar, építőipar, turisztika, kereskedelem, pénzügy, közigazdaság és a mezőgazdaság területein, mely segíti a gazdaság szakképzett munkaerőigényét.

Gyöngyös demográfiai folyamatait áttekintve a következő szembetűnő adatokra kell felhívni a figyelmet. Az 1980-as összeíráskor a város lakosainak száma 36 828 fő volt. 1990-ben a lakónépesség száma 37 304 fő. 2006-ra ez a szám 32 775 főre csökkent.

Gyöngyös népessége viszonylag **előregedettnek tekinthető**, hiszen itt az időskorúak aránya magasabb, mint az országos átlag. 2013.év végén a város állandó népessége 30 667 fő, lakónépessége 30 763 fő volt, 2014. évben pedig lakónépessége 31 230 fő volt. A demográfiai folyamatokra jellemző, hogy 2008-tól folyamatosan minden évben kevesebb a születések, mint a halálozások száma, így a város lakosságának természetes fogyása figyelhető meg.

²⁸ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

Adács:

A Mátra előterében, az Alföld északi peremén fekvő község kitűnő termőtalajú területe már a bronzkori embert is letelepedésre csábította, ahogy ezt a határában talált régészeti leletek is bizonyították. A Honfoglalás után az Aba nemzetség birtokába került

A település első írásos említése 1323-ból maradt ránk, Adach névalakban említették. Az évszázadok során gyakran váltották egymást tulajdonosai, olyan befolyásos családok birtokolták, mint a Perényiek, a Bebekék vagy a Koháryak.

Leghosszabb ideig a Batthyány család tulajdonában volt, a 18. sz. közepétől mintegy 150 évig. Egyes vélemények szerint a falu 1706-ban elpusztult és 1712-es újraterelése során foglalta el mai helyét.

A hagyományosan mezőgazdasági jellegű település dinnye és gabonatermesztéséről híres.

Az ország gazdasági vérkeringésébe a 19. század végén megépült vasútvonal kapcsolta be. Nagy előrelépés volt életében az 1991-ben megépült az Adácsot Gyöngyössel összekötő út, mely megszüntette zsáktelepülés jellegét.

A kiépült M3-as autópálya nagyban javította a település közlekedési helyzetét, ami a befektetők számára is vonzóvá vált. A község korszerűsödik, csakúgy, mint intézményei. Nemrégiben újult meg az Általános Iskola és a Sportcentrum.

A teljes infrastruktúra kiépült a községben. A villamosítást 1966-ban fejezték be. Valamennyi lakás vezetékes ivóvízzel van ellátva. A gázbekötésre 1990-ben került sor. 2005-ben kiépült a szennyvízhálózat és a kábeltévé rendszer.

A település lakónépességének 64%-a tartozik a munkaképes korcsoporthoz, 16%-a képviseli a nyugdíjkorhatár feletti, és 3 %-a a 15-17 éves korosztályt.

A vállalkozások köre viszonylag szűk. A megélhetési lehetőséget tekintve ma már a legnagyobb munkáltató a MÁV, sokan Visontára vagy Gyöngyösre járnak el dolgozni.

Gyöngyöshalász az Észak-Magyarországi régióban, azon belül is Heves megyében található. A Statisztikai kistérségek szerinti területi felosztás alapján a települést a Gyöngyösi kistérségben találhatjuk. Ha a közelmúltban végbement közigazgatási átszervezés eredményeképpen kialakított járásközpontok szerinti település együttesek között keressük a települést, akkor a Gyöngyösi járás települései között bukkanhatunk rá. A település jogállása szerint község, alapterülete 27,13 km². Hatvantól 26 km-re, Gyöngyöstől 4 km-re fekszik. A települést átszeli a Belső-Mérges-patak, amely a község határában éri el a Gyöngyös-patakot. Közúton a 3-as főútról a 3203-as számú mellékúton érhető el. Vonattal a MÁV 85-ös számú (Vámosgyörk–Gyöngyös) vasútvonalán érhető el. A megállóhely Vámosgyörk és Kitérőgyár között található.

A település lakosságának számottevően nem változott az elmúlt években, ha kis ingadozásokkal is, de tartotta a 2600 fő és a feletti szintet.

A településen a gyermekek óvodai elhelyezése 1 óvodában, a Szent Anna téri Óvodában lehetséges, az általános iskolai oktatás a Széchényi István Általános Iskolában történik.

Gyöngyösoroszi: A Mátra déli lejtőjén, Gyöngyöstől 8 km-re ÉNy-É-i irányban található a település Heves megyében a gyöngyösi járásban. A település állandó lakosság száma 2015. január 1-én 1507 fő. Csak alsóbbrendű közúton közelíthető meg Gyöngyösről, és a legközelebbi vasútállomás is itt található. A település közigazgatási területéhez tartozik Károlytáró, Altáró, Bagolyvár, Ércelő, településrészek is. Ércbányászata középkori eredetű, 1866-ban megszűnt a bányák művelése. 1945-ben a magyar állam vásárolta meg a Gyöngyösoroszi Ércbányát, mely gazdaságtalan termelés miatt 1986-ban bezárt. Jelenleg állami beruházként folyik a bezárt bánya környezeti feltisztítása, a munkálatok várhatóan 2015-re fejeződnek be. A lakosság fő foglalkozása a szőlőtermelés volt, mivel a falu hegyes vidékén kitűnő csemege- és borszőlő termett. A termények közül a búza, a zab, kukorica és zöldségek a legjelentősebb. A gazdálkodó egységek megszűnése miatt jelenleg országos átlagot meghaladó a munkanélküliség.

Vizsgálják egy biodízel üzem létesítésének lehetőségét, amely enyhíthet majd a község munkanélküliségi helyzetén.

A településen a regisztrált vállalkozások száma nagy gazdasági potenciált feltételezhet, ha nem vizsgáljuk annak összetételét, valamint a beszedett iparüzési adó mértékét. Ha így vizsgáljuk a foglalkoztatási lehetőségeket a településen láthatjuk, hogy igen kevés a helyi foglalkoztató, kicsi a település gazdasági potenciája. A foglalkoztatók között meg kell említeni az önkormányzatot is, mely a kistelepülésekre jellemző módon a legnagyobb foglalkoztatónak számít. A településről az aktív korú munkavállalók főként az 5 km-re fekvő Gyöngyös városában, valamint a környező településekre járnak dolgozni. A térségre jellemző mezőgazdasági tevékenységgel összefüggésben pedig az idénymunka lehetősége biztosított.

Gyöngyösoroszi településen egy óvoda működik, mely a településen jelentkező teljes körű óvodai igényeket képes volt lefedni. Az óvodai ellátást igénybevevő gyermekek számánál külön ki kell emelni, hogy az óvoda sajátos nevelési igényű és fogyatékos gyermekek óvodai ellátását is biztosítja.

A település öregedési indexe azt mutatja, hogy a 65 év feletti lakosok száma évről évre növekszik, míg a 0-14 éves korosztály létszáma egyre inkább csökken.

A település alacsony foglalkoztatási mutatóit is jól jellemzi, hogy a település évek óta a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló 240/2006. (XI. 30.) Korm. rendelet alapján hátrányos helyzetű településnek minősül, mivel az országos átlagot legalább 1,75-szörösen haladja meg a munkanélküliség a településen.

Gyöngyöspata:

Heves megyében, a Mátra alján egy természetes földrajzi mikro-térség, a Gyöngyöspatai-Medence központjában, az abból fakadó patakok összefolyásánál található Gyöngyöspata.

A település Heves megye talán legnagyobb határával bír, területe több mint hatezer hektár (184 hektár belterület és 5891 hektár külterület), gyakorlatilag lefedi az Gyöngyöspatai-medencét. A 2012-ben 2668 állandó lakcímmel rendelkező lakosú Gyöngyöspata Heves megye északi részén, a Mátra alján helyezkedik el, Gyöngyöstől 12, a fővárostól 80 kilométerre. A Gyöngyöstől induló 21-es alsóbbrendű úton közelíthető meg. A településre a legerősebb vonzást Gyöngyös város gyakorolja. Gyöngyöspata népességének vizsgálata során megállapítható a település őslakosainak folyamatosan növekvő előrecedése, ami az öregedési indexből is látszik illetve a természetes szaporulat adataiból.

A 2013 évi adatok alapján 167 iskolás járt a helyi iskolába, melyet 2013. január 1-től állami fenntartásba vet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK).

Ebben az időben 80 fő óvodáskorú, valamint 5 fő bölcsődés korú gyermek ellátása, oktatása történt a község óvodájában. 2010 évben jelentős uniós támogatással megvalósuló beruházásnak köszönhetően biztosítva van a gyermekek színvonalas nevelése.

Általános iskolai tanulók létszáma folyamatosan csökken, 3 év alatt (2013-ban 2010-hez viszonyítva) 46 gyermekkel járt kevesebb tanuló a település iskolájába. Ez az adat azonban nem csak a gyermekek számának csökkenésével magyarázható, hanem sok szülő a környező településekre illetve Gyöngyösre írta be iskolai oktatásra gyermekét.

Gyöngyöspata a szolgáltatások és a kereskedelem szempontjából kiemelkedő szereppel rendelkezik. Ipari, kereskedelmi és pénzügyi szolgáltatások egyaránt megtalálhatóak a településen, emellett a kereskedelem, nagykereskedelem és egyéb szolgáltatások tekintetében is színes palettával rendelkezik a település.

Az állandó lakosság 61%-a munkaképes korcsoporthoz tartozik, 18% -a nyugdíjas, míg a 15-17 évesek a lakosság 3%-át képezik.

A pályakezdő fiatal lakosság 5-7%-a nyilvántartott álláskereső, ez adódhat a tapasztalat hiányából, rosszul megválasztott továbbtanulási okok miatt. A férfiak munkanélküliségi aránya magasabb.

Gyöngyössolymos:

Gyöngyössolymos község a Mátra alján, Gyöngyöstől mintegy 4 km-re található. A kis-hegy napfényes lankái, az északról átölelő hegykoszorú ideális környezetet biztosít az itt élő emberek számára.

A Nagy-patak völgyében, a Kis-hegy déli lábánál terül el a település, ahol a környező Mátra-aljai hátságok kedvező alapköze fejlett szőlőkultúra kialakulását biztosította.

A lakónépesség száma évről évre csökkenő tendenciát mutat, melynek egyik oka az évek óta folyamatosan megfigyelhető fordított arányosság a településre bevándorlók és a község helyett más lakóhelyet választó lakosság száma között.

A település egy előregedő társadalmi kép mintáját tükrözi, mely jól megfigyelhető az előregedési index és a természetes szaporulat adataiból. Az öregedési index adatait megvizsgálva arra következtetésre juthatunk, hogy évről évre nő a 65 év feletti lakosok száma, addig ezzel ellentétben folyamatosan csökken a 0-14 év közötti népesség száma a településen

A 2012-2013 tanévben az óvodába beíratott gyermekek létszáma 100 fő összesen, melyből 25%-a 3 éves gyermek. 27% 4 éves, 26% ötéves és 21% 6 éves valamint a gyermekek 1%-a 7 éves.

A Dr. Nagy Gyula Általános Iskola növendékeinek száma évről évre csökken. Míg a 2010/2011-es tanévben összesen 386 fő végezte el tanulmányait az intézményben, addig a 2012/2013-as tanévben már csak 370 diák koptatta az iskola padjait.

A lakónépesség 60%-a tartozik a munkaképes korcsoporthoz, 18%-a nyugdíjkorhatár feletti és 3%-a a 15-17 évesek korosztálya.

A régióban ez a település az egyik, ahol a legalacsonyabb a munkanélküliségi ráta.

Gyöngyössolymoson nagy számban található nagy-és kisvállalkozások, melyek munkalehetőséget is biztosítanak a helyi lakosoknak, ezáltal is csökkentve a munkanélküliséget.

A vállalkozások fő tevékenységi köreibe beletartozik a kereskedelem, árufuvarozás, kőbányászat, informatika, csomagolótechnika, útépités, borászat, sütőipar, bútorkészítés, építőipar.

Gyöngyöstarján az ország legmagasabb hegyvonulatánál, a Mátra déli lábánál terül el, a Tarján-patak völgyében, Gyöngyöstől csupán 7 km távolságra. A település megközelíthető tömegközlekedéssel, illetve autóval. Gyöngyösről meglehetősen gyakran indulnak és érkeznek autóbuszok.

A Haller család a barokk templomot, a plébániát, valamint a környék legnagyobb, legjelentékenyebb borpincéjét építtette 1740 körül.

Az 1900-as évek első felében Borhy Györgynek volt itt nagyobb birtoka. Borhy elsősorban tervszerű erdőgazdálkodást honosított meg. A község határában, a Sósi-réten a nagybirokos gyönyörű vadászkastélyt építtetett.

Az 1700-as években a fejlett borkészítés és a közeli gyöngyösi borpiac helyhez kötötte az embereket. A lakosság egy része napjainkban is a hagyományos földművelésből és bortermelésből él. A XXI. században a település mezőgazdasági jellege megmaradt. Az itt élő borászok termékeikkel megmutatkoznak a magyar- illetve külföldi piacokon is.

Jelenleg 56 nyilvántartásba vett kereskedőkről, működési engedéllyel rendelkező és bejelentett üzletről tudunk a községben.

A lakosság 65%-a a munkaképes korcsoporthoz tartozik, 18%-a nyugdíjkorhatár feletti és 2 %-a a 15-17 évesek korcsoportját képviseli.

Halmajugra: 1950-ben Gyöngyöshalmaj és Hevesugra összevonásából alakult Halmajugra. Gyöngyöstől 10 km-re, a 3-as sz. főúttól 5 km-re található. A legközelebbi vasútállomás, a Budapest-Miskolc vasútvonalon Ludas. A község a Kelet-Mátraalja kistájon fekszik, ott ahol Abasár, Visonta, Detk, Vécs, Karácsond és Ludas.

A lakosság 58%-a a munkaképes korcsoportozhoz tartozik, 11%-a 65 év feletti, 5%-a a 15-17 évesek korosztályához tartozik. A lakosság 24%-a 0-14 éves korú.

A 0-14 évesek számának kétszer magasabb értéke a 65 év felettiéknél eredményezi az alacsony öregedési indexet, ami a járásban a legalacsonyabb érték.

Magasan reprezentált a roma lakosság aránya, ami eléri a 85-90%-ot.

Jelenleg a községben egy óvoda és iskola működik, kihasználtságuk 100%.

A legnagyobb és legtöbb személyt foglalkoztató a visontai bánya és a Mátrai Erőmű.

Markaz a Mátra hegység lábánál, Budapesttől mintegy 100 km-re, Gyöngyöstől 14 km-re, a Verpeléten át Egerig vezető út mentén található. Északról erdős vidék, délen 154 hektár vízfelületű tó határolja.

A Mátrai Erőmű ZRt. víztározója elsősorban ipari célokat szolgál, de az erőmű egyesületein keresztül jóléti hasznosítás is biztosított. Így az engedéllyel rendelkezők horgászhatnak, csónakázhatnak, vitorlázhatnak, szörfözhetnek a tavon. A tó felülete 154 ha, 8,7 millió köbméter vizet tárol, legnagyobb mélysége 14–15 m. Kedvezően befolyásolja a mikroklimát, így a körülötte lévő mezőgazdasági termelést is. Partján és a környékén 400 épületből álló településrész biztosítja a pihenést.

A falu közepén meleg vizű forrás fakad, mely télen sem fagy be. Ezt zsilippel elrekesztve kicsiny tóvá szélesedik. Régebben itt mostak a falu asszonyai, ma díszhalakkal betelepítve hangulatos pihenőhellyé vált.

A lakosság 64%-a tartozik a munkaképes korcsoportozhoz, 21%-a a 65 év felettiékhöz, és 3%-a a 15-17 éves korcsoportozhoz. Ugyan csak 12 %-ot képvisel a gyermek korcsoport.

A település lakossága, ha nem is nagy mértékben, de csökken.

Alapfokú oktatást a 65 férőhelyes óvoda és a 11 tantermes általános iskola (tornacsarnokkal) biztosítja. A Markazi Többcélu Közoktatási Intézmény keretén belül működik a SZIVÁRVÁNY Családi Napközi (CSANA) amely a településen élő, családokban nevelkedő 1,5-3 éves (SNI 4-5 éves) gyerekeknek napközbeni szakzerű gondozását, nevelését biztosítja az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

Mátraszentimre a Felső- Mátrában található község, amely 800 méteres tengerszint feletti magasságával Magyarország legmagasabban fekvő település együttese, amely Mátraszentimre, Mátraszentiván, Mátraszentlászló, Bagolyirtás, Fallóskút és Galyatető településekből áll. Hatalmas erdőségeinek, kristálytisza levegőjének és havas spályáknak köszönhetően kiemelt idegenforgalmi terület. Ebből adódóan fő bevételi forrásunk a turizmusból adódik. Helyi vállalkozók jellemzően turisztikai jellegű vállalkozások egy része pedig fakitermelőkből áll.

A Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, mint üzemeltető által fenntartott Felső-Mátrai Zakupszky László Általános Iskola és Óvoda működik, elég alacsony létszámmal.

A lakosság 63%-a tartozik a munkaképes korcsoportozhoz, 23%-a a 65 év felettiékhöz, és 3%-a a 15-17 éves korcsoportozhoz. Ugyan csak 11 %-ot képvisel a gyermek korcsoport.

Az öregedési index változásai pozitív tendenciát mutatnak, és a 2009 évhez képest aránya 24%-al csökkent.

A nyilvántartott álláskereső számát tekintve a 41-55 éves korosztály a legjobban érintett. 2013-ban 39,1% -ot képviseltek az összes álláskereső számához viszonyítva. Ez az arány 2012 évben 53,8% volt. A korábbi években sem eset ez az arány 30% alá.

Nagyréde: Budapestről a 3. számú főúton Gyöngyös, illetve Eger felé haladva, az autópályát a Gyöngyös Nyugati lehajtónál elhagyva, a fővárostól mintegy 70 – Gyöngyöstől kb. 10 km-re, a Nyugati Mátra peremén található a település.

Nagyréde védett völgyben, zsákfaluként helyezkedik el. A tiszta levegő, csend- és nyugalom hangolja rá a pihenésre, kikapcsolódásra az ideérkező vendégeket.

A Gyöngyössel nyugatról szomszédos települést a bora tette híressé. A falu azzal emelkedett ki a szomszédos települések közül, hogy az itt élők vállalkozó szellemének köszönhetően váltott, s elsőként kezdte el a szőlő mellett a keresettebb gyümölcsök termelését, értékesítését. Mára a málna, vagy a különböző mirelit áruk épp olyan híresek az országban, mint amilyen jó nevű a falu bora: a napjainkban Magyarországról exportált bor egytizede terem a község dűlőin.

Figyelemre méltó a település lakosság számának növekedése. A 2011 évhez képest 2014-ben a lakosság száma 111 fővel növekedett, ami 3%-ot tesz ki.

A 2014-es évben a lakosság 66%-a tartozik a munkaképes korcsoporthoz, 18%-a a 65 év felettiekhez, és 3%-a a 15-17 éves korcsoporthoz. Ugyan csak 13 %-ot képvisel a gyermek korcsoport (0-14 évesek).

Az öregedési index kis változásokat mutat az elmúlt 3 évben, viszont a 2011 évhez képest évenként növekvő tendenciával 32,6%-al magasabb értéket mutat 2014-ben.

A község alapellátását végző intézmények adottak. Az óvoda mellett 16 tanteremben általános iskolások tanulnak, és van családi napközi is. A szabadidő eltöltésére művelődési ház, 10 ezer kötetes önkormányzati könyvtár és sportszarnok, műfüves sportpálya szolgál éjszakai világítással.

Szúcsi: Szúcsi község Heves megye nyugati részén a Nyugat-Mátrában, Gyöngyöstől nyugati irányban 15 km-re, az Ágói patak völgyében fekszik.

Szúcsi szép természeti tájban helyezkedik el, 1738 ha-os területe dombos, lankás átmenet a középhegységből a medencedombságba, amely kedvez a szőlőtermelésnek. A település a Mátrai borvidék része.

A Gyöngyösi járáshoz tartozó település a tanácsrendszer alatt mindvégig önálló tanácsú község volt. 1990 óta önkormányzattal rendelkezik. 2007-ben Rózsaszentmárton és Szúcsi község iskolafenntartó társulást hozott létre óvoda és iskola közös működtetésére, mely 2012. December 31-ig működött. Ezt követően a szúcsi óvoda önkormányzati, az iskola KLIK fenntartás alá került.

A 2011-es adatok szerint a településen a munkaképes korú (18-65 éves) lakosság dominál az állandó népesség 63%-a. A 65 év felettiek aránya 18%. A 15-17 évesek aránya 3% és a gyermek korosztály 16%-t képvisel.

A településen jellemző az időskorúak elnöiesedése, több az idős nő, mint a férfi. A lakónépesség száma 1960-ban 2032 fő volt, mely a negatív jelű természetes szaporodásnak és a munkalehetőség hiánya miatti elvándorlás következtében 1603 főre csökkent.

A településen kevés a munkalehetőség. Önkormányzati alkalmazotti körben, szolgáltatásokban, kereskedelemben dolgoznak az emberek. Az aktív korosztály zöme naponta ingázik lakhelye és munkahelye között. A lakók saját tulajdonú ingatlanokban laknak, kiegészítő tevékenységként szőlőtermesztéssel és borászattal foglalkoznak. A lakosság helyzete folyamatosan romlik. Ipari üzemek nincsenek. Az ingázók Visontán, valamint nagyobb vidéki cégeknél, mint pl. Bosch, Samsung, illetve Budapesten találtak munkát.

Vámosgyörk:

Heves és Jász-Nagykun-Szolnok megye határán fekszik. Az Alföldön, a Gyöngyösi-síkon található, a Rédei-Nagy-patak és a Gyöngyös-patak mellett. Budapeستől kb. 90 km-re fekszik. Vasúti csomópont. Közúton Gyöngyöstől 14 km-re délre fekszik Jászárokszállás irányába, Atkár után. A közúti tömegközlekedést főleg a Mátra Volán Zrt. autóbuszai látják el, de érintik távolsági járatok is.

A 2014-es adatok szerint a településen a munkaképes korú lakosság aránya 61%, a lakosság 24%-a 65 év feletti. A 15-17 évesek aránya 2% és a gyermek korosztály 13%-t képvisel.

A településen az alapfokú oktatás biztosított, 57 fős óvoda és Katolikus Általános Iskola található.

A nyilvántartott álláskeresők számában is folyamatos javulás látható. 2014 évben a 2009 évhez viszonyítva 7,3%-al alacsonyabb értéket mutat, miközben a 15-64 év közötti lakónépesség 128 fővel (11%-al) növekedett.

A munkanélküliek számának magasabb csökkenése 2014 évben valószínű a közfoglalkoztatással is összefüggő. Az viszont látható, hogy a legjobban érintett korosztályok a 21-25 évesek, és a 31-60 évesek korosztályai voltak a 2011-2013-as években.

Visznek:

Heves és Jász-Nagykun-Szolnok megye határán fekszik. Az Alföldön, található, a Gyöngyös és a Szarvagy-patak mellett. Budapesttől kb. 100 km-re. Szomszédos települései: Jászárokszállás (kb. 2 km) és Tarnaörs (kb. 3 km). A közúti tömegközlekedést főleg a Mátra Volán Zrt. autóbuszai látják el.

A település lakosságának 65%-a munkavállaló korú, 20%-a 65 év feletti, 2%-a 15-17 évesek korosztályát képviseli, 13% a 0-14 évesek aránya.

Az alapfokú oktatás biztosított, óvodában 39 fő gyermek van, általános iskolában 107 fő tanul, 100%-os kihasználtsággal.

A munkanélküliek számának csökkenésére 2014 évben leginkább a 31-40 éves korosztályhoz és a 46-60 éves korosztályhoz tartozó álláskeresők számainak csökkenése hatott, de ez a közfoglalkoztatás bevezetésének hatása is.

2. A szolgáltatás célja²⁹

A gyermekjóléti szolgálat a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A gyermekjóléti szolgálat feladatait **tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával,** valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott **szolgáltatások, ellátások közvetítésével** látja el

2.1 A gyermekjóléti szolgálat feladatai³⁰

Az 1997. évi XXXI.törvény 17§-a és az 1993. évi III.törvény 64§ (1) alapján a gyermekek és családok érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet, melynek tagjai:

- a) jegyző
- b) járási hivatal
- c) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- d) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- e) a köznevelési intézmények,

²⁹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

³⁰ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- f) a rendőrség,
- g) az ügyészség,
- h) a bíróság,
- i) a pártfogó felügyelői szolgálat, jogi segítségnyújtó szolgálat
- j) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- k) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- l) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- m) a munkaügyi hatóság,
- n) a javítóintézet,
- o) a gyermekjogi képviselő *kötelező jelleggel jelzik*,
- p) egyesületek, alapítványok
- q) vallási közösségek
- r) magánszemélyek *jelezhetik*, ha segítségre szoruló családról, gyerekről szereznek tudomást

Az 1997. évi XXXI. törvény 17. §-a és az 1993. évi III. törvény 64. § (2) bekezdése szerinti, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy **krízishelyzetét észlelő rendszer** (a továbbiakban: jelzőrendszer) működtetése körében a gyermekjóléti szolgálat feladatát a településeken a jelzőrendszeri felelős útján látja el.

- a) figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- b) a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük *írásban* –krízishelyzet esetén utólagosan – történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- c) tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- d) fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- e) a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- f) az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a zárt adatkezelés kötelezettségét,
- g) a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- h) a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- i) éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít,
- j) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Az *észlelő- és jelzőrendszer tagjai* választhatnak az írásos és elektronikus kommunikáció, a telefonos megkeresés illetve a személyes találkozások adta jelzési lehetőség közül. A jelzést minden esetben írásban is meg kell tenni – krízishelyzet esetén utólagosan – 3 munkanapon belül. A szociális segítő munka megkezdéséről, eredményéről a gyermekjóléti szolgálat 15 napon belül visszajelzést küld a jelzést tevőnek.

Tájékoztatási feladatai körében:

szociális és egyéb információs adatokat gyűjt, és tájékoztatja

- a) a szülőt, illetve – ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően – az ítélőképessége birtokában levő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,
- b) a válsághelyzetben levő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,
- c) a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről,
- d) az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás után követése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az után követést végző szervezet felkeresését.
- e) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- f) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósság teherrel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadást nyújt,

Szociális segítőmunka keretében:

- a) segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,
- b) az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,
- c) koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,
- d) az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében *esetmegbeszélést*, illetve – az előbbieket mellett – a család problémában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével *esetkonferenciát* szervez,
- e) a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de *legalább hathavonta értékeli* az esetkezelés eredményességét,
- f) közreműködik a válsághelyzetben levő várandós anya problémáinak rendezésében.
- g) valamennyi család esetében legalább havi három személyes találkozást kell megszervezni és dokumentálni.

Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében:³¹

- a) folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,
- b) a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,
- c) a válsághelyzetben levő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban,
- d) segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.

Közösségi munka keretében a gyermekjóléti szolgálat kapcsolatot tart a civil szervezetekkel (Vöröskereszt, Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Údvhadsereg Gyöngyösi Hadosztálya, helyi civil szervezetek és cégek) segítséget nyújt adományok közvetítésében.

Éves szakmai tanácskozást szervez minden év február 28-ig, és arra meg kell hívni

- a) a települési önkormányzat polgármesterét, illetve a képviselő-testület tagját (tagjait) és a jegyzőt,
- b) a gyermekjóléti alapellátást és a szociális alapszolgáltatást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,
- c) a településen szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- d) a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- e) a gyámhatóság munkatársait,
- f) a fiatalok pártfogó felügyelőjét, megelőző pártfogó felügyelőjét,
- g) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

Éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-ig. Az intézkedési terv tartalmazza

- a) a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- b) az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- c) az éves célkitűzéseket,
- d) a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében³²

- a) segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,
- b) tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről,

³¹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

³² Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- c) a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít,
- d) a gyámhivatal felkérésére - tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.
- e) megkeresést/felkérést követően környezettanulmány készítését,

3. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelően a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja³³

A gyermekjóléti szolgálat a feladatok megvalósulását a komplex családgondozás keretében biztosítja melynek elemei az alábbiak:

- a) családlátogatások – személyes találkozások – havi 3 alkalommal
- b) információnyújtás, személyesen vagy telefonon történhet
- c) tanácsadás – a központ speciális feladatainak kikínálása
- d) segítő beszélgetések – gondozási tervben dokumentáltak szerint
- e) kérelmek, beadványok kitöltésének segítése – helyi önkormányzatok támogatásának ismeretében
- f) adományok közvetítése szervezett formában
- g) csoportok szervezése
- h) kliens csoportba való eljuttatása

Valamennyi módszert a szakmai dokumentációban meg kell jeleníteni, az ellátott és a szociális szakember aláírásával ellátni.

3.1 A feladatellátás során alkalmazott módszerek³⁴

- a) **Segítő beszélgetés:** - mélyebb, hatékonyabb kommunikációs forma, melynek célja a „képesé tevés”. A kliens a saját erőforrásai révén képes legyen a változtatásra/ változásra. Történhet a telephelyen, kliens otthonában, intézményben, a beszélgetésről akkor feljegyzés készül, amit a kliens és családsegítő is aláír.
- b) **Tanácsadás:-** elsősorban a speciális ellátási formáknál alkalmazzuk, a Gyermekjóléti központ felé jelzi a tanácsadás indokoltságát. Jogi és pszichológiai tanácsadásról az igénybevétel másolati példányát az esetdossziében el kell helyezni.
- c) **Esetkonzultáció:** - a jelzőrendszeri tagokkal a munkafolyamat során a szolgáltatást igénybe vevő érdekében a probléma közös megoldása céljából folytatott tárgyalás.
- d) **Esetkonferencia:** a jelzőrendszer tagjaival a szolgáltatást igénybe vevő aktuális élethelyzetének áttekintése, megoldási alternatívák keresése közös gondolkozás révén. A kompetenciahatárok tisztázása, feladatmegosztás is fontos eleme az esetkonferenciának. Az esetkonferencia szervezése és lebonyolítása az esetgazda családsegítő feladata. A meghívók elkészítése, kiküldése a családsegítő szakember feladata, a meghívó tartalmazza az időpontot, helyszínt, meghívottak körét. Az esetkonferenciáról jelenléti ív, emlékeztető készül, melyet minden résztvevő megkap, és az esetdossziében is elhelyezésre kerül. Írásos anyagot kell kérni attól a szakembertől, aki előzetes jelzés alapján nem tud részt venni az ülésen.

³³ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

³⁴ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

Az esetkonferenciára meg kell hívni:

- a megelőző pártfogó felügyelőt, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki megelőző pártfogó felügyelet alatt áll,
  - a pártfogó felügyelői szolgálatot, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki fiatakorúak pártfogó felügyelete alatt áll, vagy ha a gyermek kockázatértékelése alapján a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettsége legalább közepes fokú,
  - a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit szükség esetén, különösen akkor, ha részvételük a gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához, illetve a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges,
  - a járási jelzőrendszeri tanácsadót.
- e) **Esetmegbeszélés:** - heti rendszerességgel történik, melyre a központ esetmenedzserét vagy vezetőjét meghívhatja a szolgálat vezetője. Egy megbeszélés 2-3 eset kerül feldolgozásra, fontos az esethezó szempontjainak tisztázása, miért hozza be az adott esetet. Havi egy alkalommal valamennyi családsegítő munkatárs visz be esetet a csoportba. A vezető is kérhet esetismertetést, illetve személyes konzultáció lehetőségét is kérheti a családsegítő munkatárs indokolt esetben. Az esetmegbeszélés dokumentálása: jelenléti ív, emlékeztető, illetve az erre rendszeresített formanyomtatvány (4. számú függelék) kitöltésével történik. Lefűzésre kerül, elhelyezése a vezetői irodában kerül lefűzésre. Az esetmegbeszélésről a javasolt további intézkedésekkel a családsegítő az esetdossierben feljegyzést készít.
- f) **Szakközvetítő megbeszélés:** legalább évi hat alkalommal, előre meghirdetett témában egy-egy szakterület képviselőinek szóló megbeszélés.

3.2 Biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége³⁵

A szociális segítő munka és annak dokumentálása

- Amennyiben az egyszeri beszélgetés elegendőnek bizonyul a probléma megoldásához, úgy aznap le is zárul az eset (egyszeri esetként kerül rögzítésre a „KENYSZI” és az intézményi nyilvántartási rendszerben). Az egy interjúval lezárható esetekről dokumentáció készül, mely az egy interjúval lezárható esetek nyilvántartásában kerül elhelyezésre. A kliens és a családsegítő is ellátja kézjeggyével. A minőségbiztosítás érdekében az esetkezelést a kliens értékeli az adatlapon, szöveges értékelést is tehet.
- A segítő szolgáltatás a szociális munkát végző és a kliens együttes és egyenrangú munkafolyamata. A munkafolyamatot az első interjú során a kliens szükségleteinek megállapításával és a problémamegoldó alternatívák kidolgozásával kezdik, melyet a megállapodásban rögzítenek. A megállapodás tartalmazza az elérendő cél érdekében megvalósítandó feladatokat, a kliens és a segítő együttműködésének módját, a találkozások rendszerességét, a segítő folyamat várható eredményét.
- A megállapodásban foglaltakat mindkét fél aláírja (a szakmai program 2. számú melléklete).
- Az első interjút követő találkozások, ügyintézési módok – legalább havi 3 alkalom - minden alkalommal rögzítésre kerül részletesen kifejtve az intézmény fejléccel ellátott papírján. Dátummal, kliens és családsegítő aláírásával ellátva.

³⁵ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- A jelzőrendszeri tagokkal a kapcsolattartás hivatalos feljegyzéssel történik, aláírásokat, dátumot tartalmaz. Telefonos megbeszélésről is hivatalos feljegyzés készül, amit a személyes találkozáskor a jelzőrendszeri tag aláírásával hitelesít.
- A segítő szolgáltatás a kliens otthonában, családi környezetében tett látogatásokon és a család-és gyermekjóléti szolgálatban folytatott segítő beszélgetés és segítő tevékenységek útján valósul meg.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében a család és gyermekjóléti szolgálat az alábbi szolgáltatásokat nyújtja

1. A szülő, a válsághelyzetben lévő várandós anya, illetve a gyermek teljes körű *tájékoztatása* a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról, a támogatásokhoz való hozzájárásról. Ez a feladat magában foglalja az irányadó és hatályos törvények, rendeletek ismeretét, formanyomtatványok beszerzését, a kitöltésben, az intézésében való segítség nyújtását. Tartalmazza továbbá a támogatások igénybevételének kezdeményezését, vélemények készítését. Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, ezek hiányában a hozzájárás megszervezése. Ennek érdekében felhívja a gyermek illetve a szülő figyelmét az igénybevétel lehetőségére és a szolgáltatást nyújtó intézménnyel történő kapcsolatfelvétel útján segíti a részvétel lehetőségét.
2. A válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, szükség esetén biztonságos elhelyezésének, lakhatási körülményeinek elősegítése érdekében a családsegítő:
  - felhívja az anya figyelmét és tájékoztatja a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés tanácsadás igénybevételének lehetőségére,
  - segítséget nyújt a tanácsadást nyújtó felkeresésében,
  - tájékoztatja az őt illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,
  - segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájárásban,
  - személyes segítő kapcsolat keretében közreműködik problémái rendezésében,
  - a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló várandós anyát tájékoztatja a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, valamint joghatásairól, a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről, arról, hogy bármely gyámhatóság és területi gyermekvédelmi szakszolgálat részletes tájékoztatást ad az örökbefogadási eljárásról, illetve, hogy bármely gyámhatóság illetékes a szülői nyilatkozat felvételére, a gyermeknek az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokba történő elhelyezésének lehetőségéről és annak jogi következményeiről.

A család-és gyermekjóléti szolgálat és az illetékes védőnő haladéktalanul tájékoztatják egymást, ha a várandós anya válsághelyzetben van.

3. Az átmenetileg lakhatási és családi problémával küzdő gyermekes családok hozzásegítése az átmeneti gondozást, egyéb elhelyezést biztosító ellátásokhoz, együttműködve az elhelyezést nyújtó intézmények családsegítőivel az elhelyezést kiváltó okok

megszüntetésében. Az átmeneti gondozást nyújtót írásban tájékoztatja a család helyzetéről, és javaslatot ad elhelyezésükre.

4. Az együttműködés magába foglalja a közös családlátogatásokat, esetkonferenciák és esetmegbeszélések tartását, egyéni gondozási-nevelési terv készítését, valamint a szükséges adatlapok kitöltését, továbbítását.
5. A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítésére, a rossz szociális helyzetben lévő szülők gyermekeinek hátrányos helyzetének kompenzálására az intézményen belül, illetve esetenként külső helyszíneken rendszeres és időszaki szabadidős programok szervezése, továbbá annak kezdeményezése, hogy a közoktatási intézmények, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézmények, társadalmi szervezetek minél szélesebb területeken nyújtsanak ilyen jellegű programokat a gyermekek részére.
6. Amennyiben olyan nevelési probléma van a családon belül, mely a gyermek iskolai életbe való integrációját nehezíti, valamint a szülő illetve a törvényes képviselő magántanulói jogviszonyt kezdeményez, az iskola megkeresésére kerül sor javaslatot tesz a gyermek tanulói jogviszonyára vonatkozóan,

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében végzett tevékenységek

- a) Szociális segítség a családban jelentkező diszharmoniaik, zavarok ellensúlyozására. Ebben az esetben a családgondozás egy cselekvési terv alapján zajlik, melynek középpontjában a család és környezetének kapacitásának fejlesztése áll.
- b) Családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen válás, gyermekelhelyezés és kapcsolattartás esetében. Ennek módzatai: mediáció, konfliktuskezelő-, család-párterápia vagy ilyen jellegű szolgáltatás közvetítése.
- c) Amennyiben a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségi állapota vagy fogyatékossága okozza, a szükséges egészségügyi vagy gyógypedagógia ellátás, beavatkozás kezdeményezése.
- d) Amennyiben a kialakult veszélyeztetettség az önkéntesen igénybe vehető gyermekjóléti alapellátások útján nem szüntethető meg, a családsegítő kezdeményezi a gyermek védelembe vételét.

A családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából

- a) olyan *szabadidős és közösségi, közösségfejlesztő programokat* szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőnek aránytalan nehézséget okozna,
- b) ellátási területén nyári napközis tábort szervez és bonyolít le
- c) szabadidős programokat, kirándulásokat szervez illetve közvetít
- d) a szünidei gyermekétkeztetés felmérésében és lebonyolításában aktív szerepet vállal
- e) az ellátott települések rendezvényein szabadidős, kézműves programot szervez
- f) az ellátási területén lévő iskolák Diáknapjain, egészségnevelési programjain részt vesz,
- g) önismereti, konfliktuskezelő, kommunikációs, egészségfejlesztési, drogprevenációs előadást, tréninget, csoportot tart
- h) óvodákban, iskolákban ünnepekhez kapcsolódó kézműves programokat tart

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

4. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása³⁶

4.1 Kapcsolatfelvétel

A családsegítővel való együttműködés alapvetően önkéntes, még abban az esetben is, ha jelzésre történik. Kölcsönösen elfogadott normák és feladatmegosztás alapján, a feladatok elvégzésének gyakorisága illetve a felmerülő újabb problémák, és azok időszerúsége szerint. Az *első találkozás* alkalmával a segítséget kérő minden esetben tájékoztatást kap a jogairól, a rá vonatkozó és vezetett nyilvántartásokról, az ellátások tartamáról és feltételeiről, s az eredménytelenség esetleges következményeiről. A tájékoztatás megtörténtéről a kliens írásban nyilatkozik, mellyel egyidejűleg szerződést is köt a családsegítővel, melyben vállalja az együttműködést.

A kapcsolatfelvétel történhet az érintett fél személyes megkeresése alapján is. A tapasztalatok alapján ez a kapcsolat felvételi mód lényegesen hatékonyabb.

A családsegítő személyesen vagy írásos megkereséssel lép kapcsolatba a klienssel, amennyiben a kliens a személyes megkeresésekor nem tartózkodik otthon, úgy a családsegítő írásos értesítőt hagy, mely tartalmazza a sikertelen kapcsolatfelvétel, családlátogatás idejét, az intézmény címét és elérhetőségét, valamint a felkeresendő személy nevét.

A családsegítők és egyéb segítő szakembereink felkereshetők személyesen vagy hívhatók a hivatali telefonszámokon. A családsegítőknek ügyeleti idejük van, melyet minden esetben elmondanak a gondozott családjaiknak. Ügyeleti időn kívül a családsegítő keresi fel a családot igény szerint, illetve a családdal együtt jár el az ügyeikben.

A családsegítők minden érdeklődőnek elmondják az intézménynél igénybe vehető szolgáltatásokat, tájékoztatnak egyéb hivatalokról, ahol ügyeik intézéséhez segítséget kaphatnak. A szakmai kompetenciánkat meghaladó problémák esetében a megfelelő helyre irányítja a klienseket.

A gyermekjóléti szolgáltatás a személyes gondoskodást végző és a szolgáltatást igénybe vevő személy együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre.

A megállapodás tartalmazza:

- a) az igénybe vevő személyes adatait, elérhetőségét,
- b) az esetkezelést végző családsegítő nevét, elérhetőségét,
- c) az igénybe vevő nyilatkozatát arról, hogy tájékoztatást kapott
- d) a szolgáltatás elemeiről, azok tartalmáról, feltételeiről,
- e) az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- f) panaszjoga gyakorlásának módjáról,
- g) az igénybe vevő nyilatkozatát együttműködésének szándékáról,
- h) annak tudomásul vételét, hogy az igénybe vevő vagy törvényes képviselője köteles a jogszabályban meghatározott intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni,
- i) nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

³⁶ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

Az együttműködési megállapodást az intézményvezető írásban köti meg a szolgáltatást igénybe vevővel, azzal, hogy a megállapodást az Szt. 122/A. §-a alá tartozó szolgáltatás esetében a szolgáltatást nyújtónak is alá kell írnia.

4.2 Ügyeleti rend

A család-és gyermekjóléti szolgálatban ügyeleti rend működik állandó ügyeleti nap meghatározásával, mellyel a családsegítők biztos elérhetősége és a folyamatos jelenlét biztosítása a célunk.

Az ügyeletes családsegítő feladata:

- meghallgatni a kliens panaszát,
- felvenni az adatokat, kitölteni a szükséges adatlapot,
- szociális segítséget nem igénylő esetben azonnali intézkedés megtétele, szakemberhez illetve intézményhez közvetítés,
- szociális segítséget igénylő esetben feljegyzés kíséretében az illetékes családsegítő tájékoztatása

4.3 A szociális segítő munka lépései

A szolgáltatás valamennyi eleme egy gondozási folyamat, a szociális segítő munka részeként értelmezhető, melyek a következők:

- a) hozott vagy jelzett probléma esetén személyes kapcsolatfelvétel,
- b) a szociális segítséget igénylő okok feltárása a család komplex vizsgálata során,
- c) szükséges dokumentációk megnyitása és elkészítése valamint naprakészen tartása,
- d) kapcsolatfelvétel a szükséges és kompetens szakemberekkel,
- e) cselekvési terv készítése közösen a szakemberekkel, szülőkkel és gyermekkel,
- f) a terv megvalósulásának, koordinálásának, meghatározott feladatoknak a szükség szerinti vagy félévenkénti felülvizsgálata,
- g) a folyamat értékelése és lezárása, vagy a cselekvési terv módosítása,
- h) védelembe vételi eljárás kezdeményezése.

4.4 Nyilvántartások – dokumentáció

A munkavégzés és a gondozott gyermekek adatai a hatályos jogszabályok alapján kerülnek regisztrálásra.

Minden gondozott *gyermeknek saját iratanyaga* van, melybe a kliensnek betekintési joga van, az adatvédelem szabályainak megfelelően. A családsegítő köteles minden esetben dokumentációt vezetni, melyben folyamatosan jegyzi segítő tevékenységét, szerződésbe foglalja cselekvési tervét közösen a családdal. A dokumentációt a szakmai vezető, intézményvezető bármikor kérheti ellenőrzés céljából, a szabályszerűségeket és az adott szolgáltatások mennyiségét, minőségét ellenőrizve javaslatot tehetnek a segítő tevékenység változtatására, illetve a szakmai vezető az intézmény vezetője felé jelezhet mulasztás, etikai vétség, szabálysértés esetén.

Az esetdosszié kötelező tartalmi elemei

- nyilatkozat, melyben a családsegítő a szolgáltatást igénybe vevő személyt tájékoztatja jogairól és kötelességeiről – együttműködési nyilatkozat,
- megállapodás (2.1 számú melléklet) a gyermekjóléti szolgáltatás a személyes gondoskodást végző és a szolgáltatást igénybe vevő személy együttes munkafolyamata, melynek tartalma és menete írásbeli együttműködési megállapodásban kerül rögzítésre
- valamennyi írásos megkeresés, az írásos válaszokkal együtt,
- esetnapló, amennyiben a gyermek veszélyeztetettsége okán történik a gondozás, az esetnapló melléklete, a gyermekről, valamint családjának tagjairól a fontosabb

adatokat, eseményeket szükséges, hogy tartalmazza,

- a családok problémáinak rendezése érdekében tartott esetmegbeszélés, esetkonferencia dokumentációja – értesítő levél, írásos emlékeztető, írásos vélemény bekérése nem megjelenés esetén kötelező,
- eseménynapló – mely a családlátogatásokról, konzultációkról és az ügykezelés szempontjából fontos információkról tartalmaz bejegyzéseket,
- esetátadó-lap, amennyiben erre sor kerül,

4.5 Esetlezárás

Az esetlezárásnak az alábbi okai lehetnek:

- kapcsolatfelvétel okának megszűnése, eredményesség
- szolgáltatói illetékesség hiánya,
- területi illetékesség megszűnése, hiánya,
- gyermek önjogúvá válása,
- gyermek különülő szülőhöz, vagy hozzátartozóhoz történő elhelyezése,- amennyiben ez más településre történő költözést jelent, vagy ezzel az elhelyezéssel a gyermek veszélyeztetettsége megszűnik,
- gyermek családba fogadása (kivéve, ha a határozatot hozó külön nem kéri a figyelemmel kísérést, beilleszkedés segítségét),
- a gyermek halála.

Családsegítő teendők esetlezárás esetében:

- szükség szerint, de minimum félévente értékeli a szociális segítség menetét, eredményességét, megvizsgálja az eset lezárásának lehetőségét,
- szükség szerint esetkonferenciát hív össze,
- team-en, esetmegbeszélő csoporton előre jelzi a lezárandó esetet,
- felkészíti a gyermeket és a családot a segítő folyamat lezárására,
- az illetékesség megszűnése esetén tájékoztatja az illetékes család-és gyermekjóléti szolgálatot, megküldi az iratanyagot,
- ellenőrzi a szükséges dokumentumok meglétét, lehetőség szerint a hiányzókat pótolja, amennyiben nem lehetséges, megjelöli annak okát,
- értesíti a családot, a jelzést tevőt, lehetőség szerint az ügyben érintett szakembereket, szolgáltatókat.

4.6 Esetátadás

Vezetői kompetencia, intézményegység vezető dönthet az esetátadásról

- a.) Szolgálaton belül: legyen tere, ideje. A vezető kijelöli az új esetgazdát, aki áttanulmányozza az esetdossziét, feljegyzéseket, kérdéseket ír fel. Ezt követően a régi és új esetgazda időt szán az eset megbeszélésére, melyen az intézményegység vezető is részt vesz. Megbeszéljük az eset szereplőit, körülményeit, természetes támaszait, jelzőrendszeri tagok együttműködési lehetőségeit. Az átadó családsegítő rövid esetösszefoglalót készít, mely tartalmazza személyes tapasztalatait, problémáit. Megtörténik az esetátadás, amit mindhárom résztvevő aláír. Esetátadást követően az előzményekkel a családsegítőnek dolgoznia kell.
- b.) Esetátadás gyermekjóléti központnak, melynek oka védelembe vétel. Központ és szolgálat vezetője is részt vesz, írásban történik, az esetkonferencián feltárt ismeretekkel és rövid esetösszefoglalóval együtt. Az esetkonferenciára a központ vezetője azt az esetmenedzsert delegálja, aki az esetgazda lesz.
- c.) Illetékesség megszűnése miatt – iratanyag másolatának megküldése rövid estösszefoglalóval. Az esetismertetőnek tartalmazni kell az esetátadó családsegítő személyes tapasztalatait, akadályokat, minden olyan problémát, ami az esetvitellel összefügg.

- d.) Védelembe vett gyermek gondozását a gyermekjóléti központ eszménydzsere koordinálja, A feladatmegosztás a gondozási tervben rögzítettek szerint történik. Védelembe vett gyermek gondozása során a szolgálat és központ által kezdeményezett és szervezett találkozásoknak egyúttesen 3 alkalommal kell történnie. Ebben a folyamatban is dolgozni kell a 4. pontban meghatározott módszerekkel.

A folyamatos gondozás megszakításának nem lehet oka a családsegítő távolléte, illetékességének hiánya. Mindkét esetben a szakmai vezetőnek kell az esetátadást koordinálnia. Az esetátadás okai két részre oszthatók: kötelező, amikor nincs mérlegelési jogköre a szakmai vezetőnek, ajánlott, mely a szakmai vezető döntésétől függ.

Kötelező esetek

- családsegítő munkaviszonyának megszűnése,
- belső munkamegosztás átszervezése,
- illetékesség megváltozása,
- védelembe vétel,
- összeférhetetlenség, együttműködés ellehetetlenülése,
- családsegítő tartós távolléte – legalább 30 napot meghaladó betegség, fizetés nélküli szabadság

Ajánlott esetek

- családsegítő 2 hetet meghaladó távolléte,
- komolyabb szakmai gyakorlatot igénylő esetben.

Az esetátadásokat az erre célra rendszeresített nyomtatványon kell regisztrálni, mely az esetátadó és esetátvevő aláírását is tartalmazza a szociális segítő folyamat rövid ismertetése mellett.

5. Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja³⁷

- a.) Együttműködés az ellátási területen működő intézményekkel, szervezetekkel (jelzőrendszeri tagok) más gyermekjóléti szolgálatokkal
Folyamatosan biztosított a szolgáltatás ismertetése szórólapok által, amit a településeken a családsegítő munkatársak figyelemmel kísérek. A családsegítő a területi munka keretében havonta egy alkalommal felkeresi a jelzőrendszeri tagokat, mely alkalmakkor a folyamatban lévő esetekről és a problémák észleléséről konzultálnak.
- b.) Esetkonferencián, telephelyen, nyitva álló helyiségekben, szakmaközi megbeszéléseken, éves jelzőrendszeri tanácskozáson, a személyes kapcsolattartás lehetősége biztosított, ezen túlmenően írásban (meghívók, rendezvények, jelzés kérése, visszajelzés) vagy telefonon is lehetséges.
A telefonos és személyes kapcsolattartásról is feljegyzést készít.
- c.) Intézményen belüli kapcsolattartás
Valamennyi szolgáltatásról és annak változásairól rendszeresen tájékoztatják a gyermekjóléti szolgálatot az intézményegységek vezetői. Ismertető szóróanyaggal mind a telephelyen, mind a nyitva álló helyiségekben rendelkezni kell. Esetérintettség kapcsán az esetkonferenciára/esetmegbeszélésre meghívást kap az érintett egység vezetője.
Kapcsolattartás havi egy alkalommal biztosított vezetői értekezlet formájában.
- d.) Gyermekjóléti szolgálat és központ kapcsolattartása – esetmegbeszélés, esetkonferencia keretében. Írásban dokumentált a napi szintű kapcsolattartás. Havi egy alkalommal közös esetmegbeszélés a szolgálat és központ között. Esetkonferenciát javaslatétel előtt összehív.

³⁷ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- e.) Közös munkaértekezlet negyedévente, melyet a KHSZK igazgatója hív össze.
- f.) Családok átmeneti otthona és Gyermekesek átmeneti otthonával történő kapcsolattartás – bekerüléskor esetkonferenciát hív össze az a szolgáltató, aki a kliens felvételét javasolja. A családsegítő részt vesz a 3 havonta tartandó esetmegbeszélésen, mely a kigondozás folyamatát segíti elő. Amennyiben gondozott kliens veszi igénybe az átmeneti gondozást, havi 3 alkalommal találkozik a családsegítővel, mely alkalmakkor a családgondozóval is konzultál.

6 Az ellátás igénybevételének módja³⁸

A család és gyermekjóléti szolgálatnál a szolgáltatás igénybe vétele *önkéntesen*, vagy *jelzőrendszer jelzésére* történhet.

Veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer tagjai veszélyeztetettség észlelése esetén írásban megkeresik az illetékes család és gyermekjóléti szolgálatot, illetve önkéntesen, a telephelyen vagy a területi irodákban kereshetik fel a családsegítő munkatársat a szolgáltatást igénybe vevők. Magánszemélyek jelzése megtehető személyesen, telefonon, vagy írásban. Krízishelyzet esetén telefonos vagy személyes jelzés alapján kivizsgálásra kerül az eset, de utólagosan itt is kötelező az írásbeli jelzés.

A jelzőrendszer tagjai jelzőlapon, írásban juttatják el veszélyeztetettségről szóló jelzésüket, melyre minden esetben visszajelzést kapnak.

A jelzőlapok postai úton a telephely címére érkeznek és iktatásra kerülnek.

7. Ügyfélfogadás rendje^{39, 40}

A társult települések lakói a községekben és a gesztortelepülésen egyaránt felkereshetik a családsegítő szakembert az ügyfélfogadási, ügyeleti időben. Az ügyfélfogadás idejének kialakításával az intézmény évek óta lehetőséget biztosít azoknak az ügyfeleknek is, akik munkaidő után tudják a szolgáltatásokat igénybe venni.

A szolgáltatás igénybevétele történhet *a telephelyen, illetve a települések ügyfélfogadásra kijelölt helységeiben, illetve az egyének, családok lakókörnyezetében*, más intézmény szolgáltatást biztosító szervezet helységeiben.

Az *ügyfélfogadás* rendjét (telephely, területi irodák) jól látható helyen teszi közzé az intézmény a feladatellátást érintő valamennyi település Polgármesteri Hivatalában, egészségügyi és oktatási intézményeiben.

Család és Gyermekjóléti Szolgálat telephelyének (3200 Gyöngyös, Lokodi u. 7.) ügyfélfogadási rendje:

Hétfő	7:40 – 13:00
Kedd	7:40 – 18:00
Szerda	7:40 – 16:00
Csütörtök	7:40 – 18:00
Péntek	7:40 – 14:00

³⁸ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

³⁹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

⁴⁰ Módosította a Társulási Tanács 27/2016.(IX.28.) határozata. Hatályos: 2016. szeptember 28-tól

Család és Gyermekjóléti Szolgálat nyitva álló helyiségeinek ügyfélfogadási ideje

Település	Ügyfélfogadási idő
Adács	Kedd, csütörtök: 8.00 – 12.00, péntek: 8.00 – 11.00
GyöngyöSOROSZI	Kedd, szerda, csütörtök: 10.00 – 14.00 péntek: 11.00 – 14.00
Gyöngyöshalász	Hétfő: 8.00 – 12.00
Gyöngyöspata	Hétfő: 8.00 – 11.00, Kedd: 8.00 – 12.00, csütörtök: 8.00 – 12.00
Gyöngyössolymos	Szerda: 8.00 – 12.00
Gyöngyöstarján	Szerda: 12.00 – 16.00
Markaz	Szerda: 8.00 – 12.00
Mátraszentimre	Kedd: 8.00 – 11.00
Nagyréde	Kedd: 8.00 – 12.00
Halmajugra	Hétfő: 8.00 – 12.00, Szerda: 8.00 – 16.00, csütörtök: 8.00 – 12.00
Szücsi	Szerda: 8.00 – 12.00
Vámosgyörk	Hétfő: 8.00 – 12.00
Visznek	Csütörtök: 8.00 – 12.00

Elérhetőségek: Család és Gyermekjóléti Szolgálat 3200 Gyöngyös, Lokodi út 7.
 Településeken nyitva álló helyiségek
 Telefonszám: 37/507-018, Tel/fax: 37/507-016
 E-mail cím: gyermekjolet@gyongyosikisterseg.hu

Nyitva álló helyiségek elérhetőségei:⁴¹

- 3292 Adács, Szabadság tér 1.
- 3211 GyöngyöSOROSZI, Jókai út 3.
- 3212 Gyöngyöshalász Fő út 49.
- 3262 Markaz Mikes u. 5-7.
- 3034 Szücsi, Petőfi út 117.
- 3291 Vámosgyörk, Petőfi út 25.
- 3293 Visznek, Szabadság út 6.
- 3035 Gyöngyöspata, Fő út 55.
- 3273 Halmajugra, Kossuth út 161.
- 3214 Nagyréde, Fő út 4.
- 3036 Gyöngyöstarján, Jókai tér 3.
- 3231 Gyöngyössolymos, Szabadság út 139.
- 3235 Mátraszentimre, Rákóczi út 16.

⁴¹ Módosította a Társulási Tanács 27/2016.(IX.28.) határozata. Hatályos: 2016. szeptember 28-tól.

III.2 Család és gyermekjóléti központ ⁴²

Személyi feltételek:

A személyi feltételek biztosítása a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 1. számú mellékletében foglaltaknak megfelelően történik. (a személyi feltételek részletesen az 1.számú függelékben kerültek megjelenítésre, mely a szakmai program része).

Környezeti és tárgyi feltételek:

A telephelyen egy nagy irodahelyiség kizárólagos használatú. Az iratok tárolására, az adminisztrációs munkához alkalmas bútorzat rendelkezésre áll. Két telefonvonal, kiépített számítógéprendszer, korlátlan internet elérhetőség, laptop segíti a munkát.

A települések megközelítése tömegközlekedési eszközzel vagy saját gépjárművel történik, melynek költségét az intézmény 100 %-ban téríti. A Család és Gyermekjóléti Központ használatában van egy Renault Megan típusú személygépkocsi, mely bármikor rendelkezésre áll. Az intézményegység 2-2 db elektromos kerékpárral rendelkezik a városon belüli közlekedés könnyítésére.

1 Ellátási terület⁴³

A Gyöngyösi járás Heves megyéhez tartozó járás Magyarországon 2013-tól, székhelye Gyöngyös. Területe 750,78 km², népessége 74 607 fő, népsűrűsége 99 fő/km² volt a 2012. évi adatok szerint. Két város (Gyöngyös és Gyöngyöspata) és 23 község tartozik hozzá.

A Gyöngyösi Járás a járások 1983-as megszüntetése előtt is mindvégig létezett, és székhelye az állandó járási székhelyek kijelölése (1886) óta végig Gyöngyös volt.

A Gyöngyösi járás települései:

Település	Rang	Lakosságszám	0-17 évesek száma
Gyöngyös	Járászékhely Város	30 667	4856
Gyöngyöspata	Város	2 600	496
Abasár	Község	2 477	344
Adács	Község	2 659	453
Atkár	Község	1 801	314
Detk	Község	1 165	216
Domoszló	Község	2 016	343
Gyöngyöshalász	Község	2 600	409
Gyöngyösoroszi	Község	1 515	385
Gyöngyössolymos	Község	2 999	458
Gyöngyöstarján	Község	2 384	387
Halmajugra	Község	1 312	387
Karácsond	Község	3 080	572
Kisnána	Község	1 021	153
Ludas	Község	799	133
Markaz	Község	1 755	258

⁴² Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

⁴³ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

Mátraszentimre	Község	509	69
Nagyfüged	Község	1 761	437
Nagyréde	Község	3 248	510
Pálosvörösmart	Község	678	104
Szúcsi	Község	1 596	256
Vámosgyörk	Község	1 997	310
Vécs	Község	661	122
Visonta	Község	1 210	222
Visznek	Község	1 100	172
Összesen		73 610	12 366

2. A család- és gyermekjóléti központ célja, feladata⁴⁴

A Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásainak célja, hogy a működési területén élő, szociálisan hátrányos helyzetű, egészségügyi, mentálhigiénés állapotuk miatt rászorult emberek intézményi szolgáltatások keretében történő ellátásban részesüljenek.

Célja továbbá a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez nyújtott szociális munka biztosítása. Támogatást nyújt a gyermekek ellátására, gondozására, testi, szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogatói tevékenység ellátásához. Szociális és gyermekvédelmi feladatok végzése során tiszteletben tartja a családok életmódját, életstratégiáját, szokásrendszerét és tradícióit.

Hangsúlyos feladata, hogy szervezze és összehangolja az intézményi ellátásban részesülők szociális biztonságának megőrzése érdekében nyújtott szolgáltatásokat, információt nyújtson, és megismertesse e tevékenységek és egyéb szociális szolgáltatások tartalmát és eljárási rendjét, támogassa az azokhoz való hozzáférést.

Ennek teljesítése érdekében együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátó tevékenységhez kapcsolódó más szervezetekkel és intézményekkel.

A megfogalmazott célhoz kapcsolódóan a preventív és korrekatív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújt az intézmény szolgáltatásait igénybevevők önálló életvitelének és készségeinek erősítéséhez.

A munka során kulcsfontosságú a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a kliensek érdekének, a gyermekek védelmének szem előtt tartása.

A család- és gyermekjóléti központ a járás területén működő család- és gyermekjóléti szolgálat feladatainak szakmai támogatása érdekében

- a) havi rendszerességgel esetmegbeszélést tart a szolgálatok számára és szükség szerint konzultációt biztosít,
- b) tájékoztatja a szolgálatokat az általa nyújtott szolgáltatásokról, az azt érintő változásokról, illetve a járás területén elérhető, más személy, illetve szervezet által nyújtott, közvetíthető szolgáltatásokról, ellátásokról.

Ha a család- és gyermekjóléti központ a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás szükségességét észleli, bevonja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás

⁴⁴ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

nyújtásába, egyéb esetben felhívja a család- és gyermekjóléti szolgálatot a szolgáltatás nyújtására.

Feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése körében

A jelzőrendszer járási szintű koordinálása körében a család- és gyermekjóléti központ feladata, hogy:

- a) koordinálja a járás területén működő jelzőrendszerek munkáját, a jelzőrendszer járási szintű koordinálására *járási jelzőrendszeri tanácsadót* jelöl ki
- b) szakmai támogatást nyújt a szakmaközi megbeszélések, az éves szakmai tanácskozás szervezéséhez, valamint az éves jelzőrendszeri intézkedési tervek elkészítéséhez és összehangolásához,
- c) összegyűjti a települések jelzőrendszeri felelősei által készített helyi jelzőrendszeri intézkedési terveket,
- d) a család- és gyermekjóléti szolgálat megkeresése alapján segítséget nyújt, szükség esetén intézkedik,
- e) kivizsgálja a jelzőrendszeri tagoknak a család- és gyermekjóléti szolgálat működésére vonatkozó jelzéseit, panaszait, segítséget nyújt a konfliktusok megoldásában,
- f) megbeszélést kezdeményez a jelzőrendszerek működésével kapcsolatban,
- g) amennyiben az 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott személyek nem teljesítik jelzési kötelezettségüket, úgy értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz felelősségre vonásra,
- h) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal
- i) a gyermek bántalmazására, elhanyagolására vonatkozó jelzéssel érintett személy részére nem biztosítható betekintés a zártan kezelendő adatokat tartalmazó irat azon részébe, amelyből következtetés vonható le a jelzést vagy kezdeményezést tevő intézményre, személyre

3. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelően a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellege, tartalma, módja

Javaslattétel hatósági intézkedésre

A család- és gyermekjóléti központ javaslatot tesz a gyámhivatal részére a gyermek

- a) védelembe vételére,
- b) megelőző pártfogására,
- c) ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- d) nevelésbe vételére,
- e) családba fogadására,
- f) harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,
- g) családba fogadó gyám kirendelésére,
- h) tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- i) leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására,

- j) utána járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására.

A javaslatétel során a gyermek bántalmazástól, elhanyagolástól való védelemhez való jogát, a saját családjában történő nevelkedéshez és családi kapcsolatainak megtartásához, ápolásához való jogát, valamint a gyermek véleményét kell elsősorban figyelembe venni.

A javaslat a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjain ismerteti a gyermek helyzetét, különösen

- a) a veszélyeztető körülményeket, azoknak a gyermekre gyakorolt hatását,
- b) a szülő vagy a gyermeket nevelő más személy nevelési tevékenységét,
- c) a gyermeket nevelő család élethelyzetére vonatkozó adatokat,
- d) a javaslatétel elkészítéséig biztosított alapellátásokat, valamint az ügy szempontjából fontos más ellátásokat,
- e) a gyermeknek és a szülőnek (törvényes képviselőnek) a javaslatétel elkészítéséig tanúsított együttműködési készségét, illetve annak hiányát,
- f) azt, ha a gyermeket gondozó szülő együtt él a szülői felügyeleti jogától megfosztott másik szülővel, és emiatt a gyermek nem áll szülői felügyelet alatt,
- g) megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén a megelőző pártfogás elrendelését, mellőzését, fenntartását vagy megszüntetését alátámasztó körülményeket.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén elég a veszély tényét és jellegét megnevezni, és a többi adat feltárásának mellőzésével, telefonon, majd azt követően elektronikus formában javaslatot tenni a hatóság intézkedésére. A hiányzó adatokat utóbb a hatóság felhívásától függően kell beszerezni.

Ha a javaslatételre a család- és gyermekjóléti szolgálat kezdeményezése alapján kerül sor, a család- és gyermekjóléti központ

- a) javaslatában megjelöli a kezdeményező család- és gyermekjóléti szolgálat és a gyermeket gondozó családsegítő adatait,
- b) védelembe vétel esetén a javaslatot mérlegelés nélkül, azonban szükség szerint kiegészítve továbbítja **3 munkanapon** belül a gyámhivatal felé.

Családi pótlék természetben történő nyújtása

A család- és gyermekjóléti központ a **családi pótlék természetbeni formában** történő nyújtásának időtartama alatt együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal és a kirendelt eseti gyámmal. Az együttműködés keretében tájékoztatják egymást a gyermek elhanyagolásból származó veszélyeztetettség alakulásáról, a megszüntetése érdekében tett intézkedésekről és a természetbeni formában nyújtott családi pótlék felhasználásának tapasztalatairól.

A család- és gyermekjóléti központ figyelemmel kíséri a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról szóló határozatban foglalt rendelkezések megvalósulását és szükség esetén kezdeményezi a gyámhivatalnál a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának felülvizsgálatát.

A család- és gyermekjóléti központ a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása felülvizsgálata során

- a) a gyámhivatal megkeresésére tájékoztatást ad a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása eredményéről és a családi pótlék természetbeni formában történő további nyújtásának szükségességéről,
- b) ha a család helyzetében, illetve a gyermek szükségleteiben bekövetkezett változások indokolják, új pénzfelhasználási tervet készít, és azt megküldi a gyámhivatalnak,
- c) részt vesz a gyámhivatali tárgyaláson.

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés alatt álló gyermek védelme⁴⁵

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenység keretében a központ esetmenedzsere:

- kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében családgondozást végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozást végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, családgondozást végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít.
- bevonja a család és gyermekjóléti szolgálatot a szociális segítő munka biztosítására, a gondozási tervet együtt készítik el, melyben megállapodnak a közös munka lépéseiről.

A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében végzett feladatok:

Ebben a tevékenységekörben elsődlegesen korrekatív feladatot látnak el a Központ munkatársai. A problémamegoldás tervei és módjai az együttműködés folyamatában realizálódnak. Az esetmenedzszer munka feladatai: a családok összetartó erejének megőrzése, támogatása és az átmenetileg sérült vagy hiányzó családi funkciók helyreállításának elősegítése. A családok gondozása, segítése az esetmenedzserek részéről tervezett - komplex tevékenység, melynek legfontosabb módszere a segítő beszélgetés.

⁴⁵ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

A **védelembé vétel** során hatósági intézkedéssel a gyámhatóság kötelezi a családot a veszélyeztető tényező megszüntetésére, valamint az esetmenedzserrel való együttműködésre. A védelembé vétel kötelező jelleggel valósul meg a tankötelezettség elmulasztása esetében, az iskoláztatási támogatás megszüntetésével kapcsolatban, függetlenül az intézmény javaslatától. A javaslat elkészítését - mely tartalmazza a kirendelendő esetmenedzser személyét is - megelőzően esetkonferenciát kezdeményezünk az érintett szakemberek bevonásával.

Amennyiben a védelembé vétel nem vezet eredményre, vagy a gyermek azonnali elhelyezése válik indokolttá, akkor az esetmenedzser javaslatot készít a gyermek *családjából történő kiemelésére*, leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására. A javaslat elkészítését megelőzően esetkonferenciát kezdeményez az érintett szakemberek bevonásával.

Az esetmenedzser felkérésre javaslatot készít a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására, megszüntetésére. A bűnisméltés megelőzése, és ezen keresztül a további bűnelkövetés megelőzése érdekében együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel.

Az együttműködés keretében

- a) az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő szükség szerint közösen végeznek családlátogatást és közösen hallgatják meg a gyermeket,
- b) a család- és gyermekjóléti központ lehetőség szerint helyszínt biztosít a megelőző pártfogó felügyelőnek a viselkedéskorrekciós esetkezelési módszerek alkalmazásához és a megelőző pártfogással összefüggő egyéb feladatai elvégzéséhez.

Az esetmenedzser a **védelembé vétel felülvizsgálata** során tájékoztatja a gyámhivatalt a védelembé vétel körében végzett tevékenységéről, az eset előrehaladásáról, a gyermek veszélyeztetettségének alakulásáról és szakmai érvekkel alátámasztott javaslatot tesz

- a) a védelembé vétel fenntartására vagy megszüntetésére, valamint megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén ezzel egyidejűleg a megelőző pártfogás fenntartására vagy megszüntetésére,
- b) a gyámhivatal általi más, gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó intézkedések megtételére.

Az esetmenedzser a sikeres gondozási folyamat érdekében együttműködik:

- a Gyöngyösi Járás területén működő köznevelési intézményekkel
- egyéb személyes gondoskodást nyújtó intézményekkel
- Önkormányzatokkal
- Járási Gyámhivatallal
- Heves Megyei Gyermekvédelmi Központtal
- észlelő és jelzőrendszer valamennyi tagjával

A feladatellátás során alkalmazott módszerek⁴⁶

- a) **Esetkonzultáció:** - a jelzőrendszeri tagokkal a munkafolyamat során a szolgáltatást igénybe vevő érdekében a probléma közös megoldása céljából folytatott tárgyalás.

---

⁴⁶ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- b) **Esetkonferencia:** a jelzőrendszer tagjaival a szolgáltatást igénybe vevő aktuális élethelyzetének áttekintése, megoldási alternatívák keresése közös gondolkodás révén. A kompetenciahatárok tisztázása, feladatmegosztás is fontos eleme az esetkonferenciának. Az esetkonferencia szervezése és lebonyolítása az esetgazda családsegítő feladata. A meghívók elkészítése, kiküldése a családsegítő szakember feladata, a meghívó tartalmazza az időpontot, helyszínt, meghívottak körét. Az esetkonferenciáról jelenléti ív, emlékeztető készül, melyet minden résztvevő megkap, és az esetdossierben is elhelyezésre kerül. Írásos anyagot kell kérni attól a szakembertől, aki előzetes jelzés alapján nem tud részt venni az ülésen.

Az esetkonferenciára meg kell hívni:

- a megelőző pártfogó felügyelőt, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki megelőző pártfogó felügyelet alatt áll,
- a pártfogó felügyelői szolgálatot, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki fiataikorúak pártfogó felügyelete alatt áll, vagy ha a gyermek kockázatértékelése alapján a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettsége legalább közepes fokú,
- a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit szükség esetén, különösen akkor, ha részvételük a gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához, illetve a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges,
- a járási jelzőrendszeri tanácsadót.

- c) **Esetmegbeszélés:** - heti rendszerességgel történik, melyre a központ esetmenedzserét vagy vezetőjét meghívhatja a szolgálat vezetője. Egy megbeszélés 2-3 eset kerül feldolgozásra, fontos az esethezozó szempontjainak tisztázása, miért hozza be az adott esetet. Havi egy alkalommal valamennyi családsegítő munkatárs visz be esetet a csoportba. A vezető is kérhet esetismerttetést, illetve személyes konzultáció lehetőségét is kérheti a családsegítő munkatárs indokolt esetben. Az esetmegbeszélés dokumentálása: jelenléti ív, emlékeztető, illetve az erre rendszeresített formanyomtatvány (4. számú függelék) kitöltésével történik. Lefűzésre kerül, elhelyezése a vezetői irodában kerül lefűzésre. Az esetmegbeszélésről a javasolt további intézkedésekkel a családsegítő az esetdossierben feljegyzést készít.

Egyéni gondozási-nevelési terv⁴⁷

A gyermekre vonatkozó egyéni gondozási-nevelési terv tartalmazza

- a) a veszélyeztető körülmények megjelölését,
- b) a védelembe vétel megszüntetéséhez, családból kiemelt gyermek esetében a visszahelyezéséhez szükséges változásokat, valamint ennek elérése érdekében az esetmenedzser, a szülő és a gyermek feladatait, határidők megállapításával,
- c) a szükségesnek tartott hatósági, illetve bírósági eljárások kezdeményezésének megjelölését,
- d) az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába bevont család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint egyéb intézmények, szolgáltatók, személyek megjelölését, feladataik és a felelősségük meghatározásával együtt,
- e) a szakmailag szükségesnek tartott egyéb rendelkezéseket,
- f) megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetén az esetmenedzser, a megelőző pártfogó felügyelő, a szülő és a gyermek közötti együttműködés részletes szabályait, megjelölve a megelőző pártfogó felügyelővel való együttműködés módját, gyakoriságát,

⁴⁷ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- g) az esetmenedzser és a megelőző pártfogó felügyelő közötti munkamegosztás szempontjait.

Az egyéni gondozási-nevelési terv elkészítésébe az esetmenedzser bevonja

- a) a család- és gyermekjóléti szolgálatot,
- b) megelőző pártfogás alatt álló gyermek esetében a megelőző pártfogót.
- c) a gyermeket és családját
- d) a gyermekkel kapcsolatban álló intézményeket, szolgáltatókat, személyeket

Az esetmenedzser az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítása érdekében

- a) bevonja a gyermekkel és családjával kapcsolatos szociális segítőmunkába a család és gyermekjóléti szolgálatot,
- b) bevonja a szükséges szolgáltatásokat nyújtó intézményeket, szolgáltatókat, személyeket, az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozókat, valamint tevékenységüket koordinálja,
- c) elősegíti a szülő és gyermek esetében
  - az egyéni gondozási-nevelési terv céljainak elfogadását, azokban való közreműködését,
  - azt, hogy a szülő és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek nyilatkozattal vállalják az együttműködést,
  - a gyermeket veszélyeztető körülmények elhárítását, a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének szülő általi biztosítását, így a védelembe vétel megszüntetését.

Az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósítását az esetmenedzser értékeli, és

- a) szükség esetén módosítja vagy kezdeményezi a módosítását,
- b) amennyiben a megvalósítása a szülő, illetve a gyermek megfelelő együttműködése miatt nem lehetséges,
  - írásban jelzi ezt a gyámhivatalnak,
  - felhívja a szülő, illetve a gyermek figyelmét arra, hogy a védelembe vétel sikertelensége esetén a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására kerülhet sor,
  - javaslatot tesz a gyámhivatalnak a gyermekvédelmi gondoskodás más eszközének alkalmazására,
- c) amennyiben a megvalósítás az egyéni gondozási-nevelési tervben megjelölt intézmények, szolgáltatók, személyek és az egyéb közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók mulasztása miatt nem valósult meg, írásban jelzi ezt a gyámhivatalnak.

Családból kiemelt gyermek visszahelyezésének, családba fogadásának elősegítése⁴⁸

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében végzett feladatok

A családjából kiemelt gyermek visszagondozása érdekében végzett feladatok kiemelt jelentőségűek, hiszen a gyermek nevelkedésének természetes közege a család, így fontos szempont, hogy a családjából kikerült gyermekek közül minél többen térjenek vissza rövid időn belül a saját családjukba, vagy, ha erre nincs lehetőség családi környezetben történő

---

⁴⁸ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

nevelkedését segítsük elő. Az ideiglenes hatályú elhelyezés során viszonylag rövid időn belül kell hathatós segítséget nyújtanunk a gyermek családjának, alkalmassá téve a gyermek mielőbbi visszafogadására. A nevelésbe vett gyermekek esetében hosszabb idő áll rendelkezésre, mely lehetővé teszi a tervszerű családgondozást. Az utógondozás esetében inkább monitorozó-kontrolling feladatokat kell ellátni, mivel ez már önmagában feltételez egy jól működő családi környezetet.

A gyermek családjába való visszahelyezése az alábbi feladatokat igényli az esetmenedzsertől:

- a) családgondozás biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézmény gyermekvédelmi gyámjával együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján. Ennek keretében az esetmenedzser felkeresi a gyermeket a gondozási helyén, rendszeres kapcsolatot tart a családsegítő, véleményezi az eltávozások lehetőségét,
- b) szülő és gyermek kapcsolatának harmonizálása, folyamatos kapcsolattartásuk segítése, ennek keretében tájékoztatja a szülőt a kapcsolattartás fontosságáról, felhívja figyelmét a mulasztás következményeire,
- c) szülők nevelési, gondozási és háztartásszervezési ismeretekkel való felvértezése, külső szakember bevonásával pl.: pszichológus, védőnő,
- d) gyermek családban történő neveléséhez, kapcsolattartáshoz szükséges szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájutás, valamint ügyeik intézéséhez segítségnyújtás,
- e) szükség esetén segítségnyújtás az önálló életvitel kialakításához – továbbtanulás, munkavállalás elősegítése,
- f) tanácsadás a munkahelyi, partnerkapcsolati és esetleges konfliktushelyzetek megoldásához pl.: jogász, pszichológus, terapeuta bevonásával.

A családból kiemelt gyermek visszahelyezését, és – amennyiben a családjába történő visszahelyezés nem lehetséges – **családba fogadását** (a továbbiakban együtt: visszahelyezés) a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján kell elősegíteni.

A gyermek visszahelyezése érdekében az esetmenedzser együttműködik a gyermekvédelmi gyámmal, ennek körében támogatja a szülőket, a családba fogadó személyt a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

A nevelésbe vételt követően és annak minden felülvizsgálata előtt az esetmenedzser a gyermeket gondozási helyén felkeresi, és tájékozódik beilleszkedéséről, valamint a gyermek látogatásának lehetőségeiről kivéve, ha a gyermek örökbefogadható.

A nevelésbe vétel időtartama alatt az esetmenedzser folyamatosan kapcsolatot tart a gyermek gondozási helyével, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal (a továbbiakban: szakszolgálat) és a gyermekvédelmi gyámmal, ha a gyermek és a szülő, vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy kapcsolattartásának, a gyermek visszahelyezésének elősegítése a gyermek érdekében áll.

Az esetmenedzser javaslatot tesz a gyámhivatal felé a kapcsolattartás formájának és módjának megváltoztatására, ha a szülők vagy a kapcsolattartásra jogosult más személy körülményeiben, életvitelében beállott változás azt indokoltá teszi.

A gyermek nevelésbe vételének felülvizsgálata során a család-és gyermekjóléti központ tájékoztatja a gyámhivatalt

- a) a gyermeknek a szülővel, valamint a más kapcsolattartásra jogosult személlyel való kapcsolatának alakulásáról,
- b) a szülők életkörülményeinek alakulásáról,
- c) a családba fogadás lehetőségéről.

Utógondozás:

A gyámhivatal határozata alapján segíti a gyermek családjába történő visszailleszkedését, lakókörnyezetébe történő beilleszkedését, tanulmányai folytatását vagy az iskolai végzettségének, szakképzettségének megfelelő munkahely-felkutatását.

4. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása⁴⁹

Az esetmenedzser és az igénybe vevő kapcsolattartása:

- személyesen (az igénybe vevő otthonában, vagy a család és gyermekjóléti szolgálat helyiségében)
- telefonon
- írásban, levél útján

A szolgáltatás igénybevétele:

- család és gyermekjóléti szolgálat megkeresése alapján
- Járási Gyámhivatal felkérésére
- speciális feladatok, tanácsadások igénybevétele jelzőrendszer javaslatára vagy önkéntes megkeresés alapján

Dokumentáció tartalmi elemei:⁵⁰

Minden gondozott gyermek számára esetdossziét kell vezetni.

Az iratanyag kötelező tartalmi elemei

- nyilatkozat, melyben az esetmenedzser a szolgáltatást igénybe vevő személyt tájékoztatja jogairól és kötelességeiről
- adatfelvételi lapok (T-lap), mely a fontosabb adatokat, eseményeket tartalmazzák a gyermekről, valamint családjának tagjairól,
- valamennyi írásos megkeresés, az írásos válaszokkal együtt,
- gondozás jellegtől függően a „macis-adatlapok”, 235/1997 (XII. 17.) Kormányrendelet 2. számú melléklete szerinti „Gyermekeink védelmében adatlaprendszer” megfelelő adatlapjai
- a családok problémáinak rendezése érdekében tartott esetmegbeszélés, esetkonferencia dokumentációja – értesítő levél, írásos emlékeztető, írásos vélemény bekérése nem megjelenés esetén kötelező,
- családgondozási eseménynapló – mely a családlátogatásokról, konzultációkról és az ügykezelés szempontjából fontos információkról tartalmaz bejegyzéseket,
- esetátadó-lap, amennyiben erre sor kerül,
- a klienssel történő személyes találkozásokról, a jelzőrendszer tagjaival történő egyeztetésről fejléces papíron feljegyzést készít, melyet a kliens és esetmenedzser, illetve jelzőrendszeri tag is aláír.

Esetlezárás⁵¹

Az esetlezárásnak az alábbi okai lehetnek:

- eredményesség

⁴⁹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

⁵⁰ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

⁵¹ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- szolgáltatói illetékesség hiánya,
- területi illetékesség megszűnése, hiánya,
- gyermek önjogúvá válása,
- gyermek különélő szülőhöz, vagy hozzátartozóhoz történő elhelyezése,-
amennyiben ez más településre történő költözést jelent, vagy ezzel az elhelyezéssel a
gyermek veszélyeztetettsége megszűnik,
- gyermek családba fogadása (kivéve, ha a határozatot hozó külön nem kéri a
figyelemmel kísérést, beilleszkedés segítségét),
- a gyermek halála.

Esetmenedzser teendői esetlezárás esetében:

- szükség szerint, de minimum félévente értékeli a gondozási folyamat menetét,
eredményességét, megvizsgálja az eset lezárásának lehetőségét,
- szükség szerint esetkonferenciát hív össze,
- team-en, esetmegbeszélő csoporton előre jelzi a lezárandó esetet,
- felkészíti a gyermeket és a családot a segítő folyamat lezárására,
- az illetékesség megszűnése esetén tájékoztatja az illetékes család-és gyermekjóléti
központot, megküldi az iratanyagot,
- ellenőrzi a szükséges dokumentumok meglétét, lehetőség szerint a hiányzókat pótolja,
amennyiben nem lehetséges, megjelöli annak okát,
- értesíti a családot, a jelzést tevőt, lehetőség szerint az ügyben érintett szakembereket,
szolgáltatókat.

Esetátadás⁵²

Vezetői kompetencia, intézményegység vezető dönthet az esetátadásról

- a) Központon belül: legyen tere, ideje. A vezető kijelöli az új esetgazdát, aki
áttanulmányozza az esetdossziét, feljegyzéseket, kérdéseket ír fel. Ezt követően a régi és
új esetgazda időt szán az eset megbeszélésére, melyen az intézményegység vezető is
részt vesz. Megbeszélnek az eset szereplőit, körülményeit, természetes támaszait,
jelzőrendszeri tagok együttműködési lehetőségeit. Az átadó esetmenedzser rövid
esetösszefoglalót készít, mely tartalmazza személyes tapasztalatait, problémáit.
Megtörténik az esetátadás, amit mindhárom résztvevő aláír. Esetátadást követően az
előzményekkel az esetmenedzsernek dolgoznia kell.
- b) Esetátadás gyermekjóléti szolgálatnak, melynek oka védelembe vétel megszűnése.
Központ és szolgálat vezetője is részt vesz, írásban történik, rövid esetösszefoglalóval
együtt és a vonatkozó adatlapokkal együtt
- c) Illetékesség megszűnése miatt – iratanyag másolatának megküldése rövid
esetösszefoglalóval. Az esetismertetőnek tartalmazni kell az esetátadó családsegítő
személyes tapasztalatait, akadályokat, minden olyan problémát, ami az esetvitellel
összefügg.
- d) Védelembe vett gyermek gondozását a gyermekjóléti központ esetmenedzsere
koordinálja, A feladatmegosztás a gondozási tervben rögzítettek szerint történik.
Védelembe vett gyermek gondozása során a szolgálat és központ által kezdeményezett
és szervezett találkozásoknak együttesen 3 alkalommal kell történnie.

A folyamatos gondozás megszakításának nem lehet oka az esetmenedzser távolléte. A
szakmai vezetőnek kell az esetátadást koordinálnia. Az esetátadás okai két részre oszthatók:

⁵² Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

kötelező, amikor nincs mérlegelési jogköre a szakmai vezetőnek, ajánlott, mely a szakmai vezető döntésétől függ.

Kötelező esetek

- esetmenedzser munkaviszonyának megszűnése,
- belső munkamegosztás átszervezése,
- illetékesség megváltozása,
- védelembe vétel megszűnése
- összeférhetetlenség, együttműködés ellehetetlenülése,
- esetmenedzser tartós távolléte – legalább 30 napot meghaladó betegség, fizetés nélküli szabadság

Ajánlott esetek

- esetmenedzser 2 hetet meghaladó távolléte,
- komolyabb szakmai gyakorlatot igénylő esetben.

Az esetátadásokat az erre célra rendszeresített nyomtatványon kell regisztrálni, mely az esetátadó és esetátvevő aláírását is tartalmazza a gondozási folyamat rövid ismertetése mellett.

5. Intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés⁵³

- a.) Együttműködés az ellátási területen működő intézményekkel, szervezetekkel (jelzőrendszeri tagok) más gyermekjóléti szolgálatokkal
Az esetmenedzser a területi munka keretében havonta egy alkalommal felkeresi a jelzőrendszeri tagokat, mely alkalmakkor a folyamatban lévő esetekről konzultálnak.
- b.) Esetkonferencián, telephelyen, nyitva álló helyiségekben, szakmaközi megbeszéléseken, éves jelzőrendszeri tanácskozáson, a személyes kapcsolattartás lehetősége biztosított, ezen túlmenően írásban (meghívók, rendezvények, jelzés kérése, visszajelzés) vagy telefonon is lehetséges.
A telefonos és személyes kapcsolattartásról is feljegyzést készít.
- c.) Intézményen belüli kapcsolattartás
Valamennyi szolgáltatásról és annak változásairól rendszeresen tájékoztatják a gyermekjóléti szolgálatot az intézményegységek vezetői. Ismertető szóróanyaggal mind a telephelyen, mind a nyitva álló helyiségekben rendelkezni kell. Esetérintettség kapcsán az esetkonferenciára/esetmegbeszélésre meghívást kap az érintett egység vezetője.
Kapcsolattartás havi egy alkalommal biztosított vezetői értekezlet formájában.
- d.) Gyermekjóléti szolgálat és központ kapcsolattartása – esetmegbeszélés, esetkonferencia keretében. Írásban dokumentált a napi szintű kapcsolattartás. Havi egy alkalommal közös esetmegbeszélés a szolgálat és központ között. Esetkonferenciát javaslatétel előtt összehív.
- e.) Közös munkaértekezlet negyedévente, melyet a KHSZK igazgatója hív össze.
- f.) Családok átmeneti otthona és Gyermek Átmeneti Otthonával történő kapcsolattartás – bekerüléskor esetkonferenciát hív össze az a szolgáltató, aki a kliens felvételét javasolja. Az esetmenedzser részt vesz a 3 havonta tartandó esetmegbeszéléseken, mely a kigondozás folyamatát segíti elő. Amennyiben gondozott kliens veszi igénybe az átmeneti gondozást, a gondozási tervben meghatározottak szerint tart kapcsolatot az esetmenedzser és kliens, mely alkalmakkor a családgondozóval is konzultál.

---

⁵³ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

5.1 Szociális diagnózis⁵⁴

A diagnózis készítése az a folyamat, amely megalapozza az egyén szociális támogatását és a majdani szolgáltatónál a szolgáltatási terv elkészítését, valamint megvalósítását, és amelynek során képet kaphatunk az egyén aktuális helyzetéről és állapotáról. A diagnózis egyfajta értékelési folyamat is, amelyben az egyén életútját, önmagáról alkotott képét és az esetleges vizsgálatok eredményeit a diagnózist készítők és maga az érintett személy összevetik. Ennek alapján állapítják meg, hogy jelen állapotában az egyén alkalmas-e önálló életvitelre.

Amennyiben nem alkalmas, megvizsgálják, hogy milyen tényezők akadályozzák, gátolják, vagy éppen segíthetik őt ebben, és milyen szolgáltatások szükségesek ahhoz, hogy hosszabb távon önállóan tudja az életét élni.

A diagnózis készítése során felszínre kerülő problémák kezelése érdekében megállapításra kerülnek azok a szolgáltatások, amelyek megeremtik a fejlesztéshez, a normális működéshez szükséges feltételeket, továbbá meghatározásra kerül a megvalósítás határideje, megtörténik a célok elérését gátló és segítő erőforrások, kockázatok számbavétele. **A diagnózis elkészítésében az ellátottnak aktívan részt kell vennie, nélküle a terv nem készíthető el.**

Az esetmenedzsernek az első találkozástól számítva **30 nap áll rendelkezésre a diagnózis elkészítésére. Krízishelyzetben természetesen a szociális diagnózis elkészülte előtt is lehetőség van szolgáltatás igénybevételére és annak nyújtására.**

6. Tanácsadások

A család és gyermekjóléti központ a gyöngyösi járás területére kiterjedően az alábbi tanácsadásokat biztosítja:

- a) jogi tanácsadást heti rendszerességgel, mely a jogi lehetőségek megismertetésére, a szükséges intézkedések megtervezésére szorítkozik.
- b) pszichológiai tanácsadást, melynek során a kliensek lelki, mentális gondozására, indokolt esetben terápiás kezelésre is lehetőség nyílik.

7 Speciális szolgáltatások⁵⁵

Kapcsolattartási ügyelet

Célja: a gyermeket nevelő szülőket és a kapcsolattartásra jogosult személyeket képessé tenni arra, hogy meglévő eszközeikkel, megfelelő módon tudjanak együttműködni a kapcsolattartás folyamatában - a gyermek egészséges személyiségfejlődése érdekében.

A fokozatosság elvét betartva a feleket arra motiválni, hogy a kapcsolattartás folyamatában belső igényükké váljon, hogy az intézményi, mesterséges, ellenőrzött környezetet és körülményeket a természetes lakókörnyezet és közeg váltsa fel.

A kapcsolattartási ügyelet fontosságát felismerve már évek óta rendelkezésére áll azon kliensek számára, ahol a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozás máshol nem biztosítható. A zavartalan

⁵⁴ Beiktatta a Társulási Tanács 9/2018. (III.26.) határozata. Hatályos: 2018. március 26-tól.

⁵⁵ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

együttlétre az intézmény saját helyiségeiben kerül sor, felügyelet mellett, valamint szükség szerint, mediáció biztosításával.

A kapcsolattartást az alábbi időpontokban biztosítjuk: kedd és csütörtök délután 13-18 óra között.

A kapcsolattartás elrendelését megelőzően a hatóság felveszi intézményünkkel a kapcsolatot, és a szabad kapacitás, valamint a szülők munkarendjéhez igazodóan kerül megállapításra az időpont. A bírósági vagy gyámhivatali határozat átvétele után a kapcsolatügyeleti koordinátor felveszi a kapcsolatot a szülőkkel és egy „nulladik találkozás” alkalmával tájékoztatja őket a kapcsolattartás módjáról, egyben megállapodnak – írásba azokat a kérdéseket, melyek nem kerültek szabályozásra.

A létrejött, avagy meghíúsult alkalmakról a felügyelő kapcsolattartási esetlapot vesz fel, melyekről felkérésre összegzést készít a mediátor. Felügyeletet az intézmény szakemberei látják el.

Amennyiben a kapcsolattartásnak a felek nem, vagy nem megfelelően tesznek eleget, akkor a mediátor javaslattal él a kapcsolattartás módosítására a megfelelő hatóságnál.

Kapcsolattartással kapcsolatos *kötelező adminisztráció*:

- kapcsolattartási esetlap,
- kapcsolattartási megállapodás,
- tájékoztató a kapcsolattartás házirendjéről, rendjéről – aláírással kell igazolni annak elfogadását.

A kapcsolattartási ügyelet biztosítja

- a) a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt,
- b) a felügyelt kapcsolattartást elrendelő szervvel történt előzetes egyeztetést követően a felügyeletet ellátó szakembert, vagy lehetővé teszi más felügyeletet ellátó szakember jelenlétét,
- c) az érintettek kérésére, illetőleg a gyámhivatal kezdeményezésére gyermekvédelmi közvetítői eljárást (mediáció), melynek célja a felek közötti konfliktusok feloldásának segítése, közöttük megállapodás létrehozása, és annak mindkét fél részéről történő betartása,
- d) a konfliktuskezelő, segítő szolgáltatást vagy az önálló szakmai módszertani programmal rendelkező kapcsolatügyeleti szolgáltatást.

A család- és gyermekjóléti központ a felügyelt kapcsolattartás

- a) elmaradása esetén annak elmaradásáról öt napon belül,
- b) megvalósulásáról, az ott történtekről, a szülő-gyermek kapcsolat alakulásáról, a felügyelet fenntartásának szükségességéről felkérésre,
- c) felülvizsgálatára vonatkozó javaslatáról hivatalból tájékoztatja a gyámhivatalt.

Utcai (lakótelepi) szociális munka⁵⁶

Az utcai – helyi viszonyok által indokolt esetben lakótelepi – szociális munka feladata

---

⁵⁶ Módosította a Társulási Tanács 29/2017. (XI.22.) határozata. Hatályos: 2018. január 1-től.

- a) a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, szabad idejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek segítése,
- b) a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése,
- c) a gyermekek beilleszkedését, szabad idejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a járás területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb helyszíneken, vagy család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

Potenciális klienskör:

- a) csellengő gyermekek
- b) gyermekvédelmi szakellátásból kikerülő fiatalok
- c) gyermekvédelmi ellátórendszerből szökésben lévő fiatalok
- d) kolduló gyermekek, fiatalok
- e) egyéni vagy családi krízishelyzetben utcára kerülő gyermekek

Az utcai és lakótelepi szociális munkás feladatai:

- a) a klienskör felderítése- segítségre szoruló felkutatása, körülményeik felmérése;
- b) kapcsolatfelvétel, ártalomcsökkentő stratégiák, segítség és szolgáltatások nyújtása;
- c) ügyintézés- kapcsolatfelvétel az illetékes szervekkel, intézményekkel, közvetítés;
- d) egyéni esetkezelés - egyéni beszélgetések;

Tevékenységi területek:

- a) buszpályaudvar,
- b) szórakozó helyek és környékük,
- c) bevásárlóközpontok
- d) játszótérek, parkok, terek,
- e) iskolák környéke,

A megkeresés lakossági, intézményi, szervezeti, karitatív tevékenységgel foglalkozó szervezetek bejelentései alapján is történik. Célunk a csellengő, kallódó fiatalok tevékenységeinek megismerése, az utcai szociális munkás jelenlétének tudatosítása.

A felderítés tartalmazza az érintettek igényeinek felmérését, továbbá a társintézményekkel való folyamatos kapcsolattartást.

Kórházi szociális munka⁵⁷

- a) a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése,
- b) a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén javaslattétel gyermekvédelmi intézkedésre.

---

⁵⁷ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

- c) az illetékességi területén működő kórházak felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályaival való együttműködés.

A kórházi szociális munkás feladata:

- a) Tanácsadás és információnyújtás a szociális válsághelyzetben lévő anya számára az őt és gyermekét megillető jogokról, ellátásokról és támogatásokról;
- b) Problémafeltárás;
- c) Szociális és mentálhigiénés tanácsadás;
- d) Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése;
- e) Természetes támaszok, erőforrások felkutatása a krízishelyzet megszüntetése érdekében;
- f) Kialakult veszélyeztetettség esetén jelzés megtétele az illetékes család és gyermekjóléti szolgálat felé;
- g) Gyermekbántalmazás, elhanyagolás észlelése esetén a védőnő, kezelőorvossal együttműködve azonnali segítségnyújtás, intézkedés, jelzés a rendőrség és a gyámhatóság felé;
- h) Az illetékessége alá nem tartozó gyermeket, a gyermek további ellátása biztosításának érdekében az illetékes család és gyermekjóléti szolgálathoz/központhoz irányítja;
- i) Jelzőrendszeri megbeszéléseken való részvétel;

A család- és gyermekjóléti központ együttműködési megállapodást köt az egészségügyi intézménnyel, amelyben rögzítik a kórházi szociális munka biztosításának kereteit, valamint az együttműködés módját.

Iskolai és óvodai szociális segítő munka⁵⁸

Az iskolai szociális munka a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak nyújt támogatást azáltal, hogy egyéni és csoportos formában segíti

- a) a gyermeket a korának megfelelő, nevelésbe, oktatásba való beilleszkedéséhez,
- b) tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,
- c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők feltárását és megoldását,
- d) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,
- e) a gyermek családját a gyermek iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.

Amennyiben a szociális munka helye és a lakóhely különböző család-és gyermekjóléti központok területén található, a család- és gyermekjóléti központ értesíti a *lakóhely* szerinti központot a veszélyeztetettségéről.

Készenléti szolgálat⁵⁹

Célja:

---

⁵⁸ Kiegészítette a Társulási Tanács 9/2018. (III.26.) határozata. Hatályos: 2018. március 26-tól.

⁵⁹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

A Család és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben azonnali segítség, tanácsadás, tájékoztatás nyújtása.

Igénybe vehető az intézmény nyitvatartási idején túl minden nap 16. 00-tól 8.00-ig, hétvégén, illetve ünnep és munkaszüneti napokon a nap bármely időpontjában.

Feladata:

- állandóan hívható, közismert mobiltelefonszám biztosítása
- telefonon történő tanácsadás, tájékoztatás;
- segítség mozgósítása;
- kapcsolatfelvétel olyan intézményekkel, szolgáltatókkal (rendőrség, gyermekvédelmi szakszolgálat, kórház, családok átmeneti otthona, anyaoththonok, utcai szolgálat,) akik krízishelyzet esetén azonnali, konkrét segítséget tudnak nyújtani;

A tanácsadások rendjét jól látható helyen teszi közzé az intézmény a feladatellátást érintő valamennyi településen.

Elérhetőségek: Gyermekjóléti Központ 3200 Gyöngyös, Lokodi út 7.

Telefonszám: 37/507-018, Tel/fax: 37/507-017
E-mail cím: gyermekjolet@gyongyosikisterseg.hu
csgykozpont@gyongyosikisterseg.hu

Gyermekjóléti Központ (3200 Gyöngyös, Lokodi u. 7.) ügyfélfogadási rendje:⁶⁰

Hétfő	7:40 – 13:00
Kedd	7:40 – 16:00
Szerda	7:40 – 16:00
Csütörtök	7:40 – 18:00
Péntek	7:40 – 14:00

IV. Átmeneti ellátások⁶¹

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti alapellátás keretén belül biztosítja a gyermekek átmeneti gondozását-nevelését.

Ellátás formái:

- **Családok Átmeneti Otthona** a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során biztosítja a gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit.
Telephely: 3200 Gyöngyös, Menház út 33.

- **Gyermekek Átmeneti Otthona** elhelyezést biztosít a 3-18 éves korú gyermek számára, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.
Telephely: 3200 Gyöngyös, Menház út 33.

⁶⁰ Módosította a Társulási Tanács 27/2016.(IX.28.) határozata. Hatályos: 2016. szeptember 28-tól

⁶¹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

Ellátási területeik:

Heves megye topográfiaiilag az Északi-középhegység és az Alföld határterületeit foglalja magába. A két nagytáj találkozási fokozza a térség változatos arculatát. A térség természetföldrajzi határai: Északon a Heves-Borsodi-dombság, Keleten a Bükk-hegység nyugati fele, Délen az Alföld északi pereme a Tisza-tóval, Nyugaton a Zagyva völgy. A megye hazánk kisebb területű megyéi közé tartozik, területe az ország területének 3,9 %-a.

A gazdasági aktivitás az ezredforduló óta nem változott nagy mértékben, 0,9 százalékponttal 52,3%-ra nőtt. A munkaképes korú – 15–74 éves – népesség száma Heves megyében 2000–2012 között 2,8%-kal csökkent, a foglalkoztatottak létszáma közel 5%-kal esett vissza.

A foglalkoztatási arány 2012-ben (46,6%) 4,3 százalékponttal elmaradt az országostól.

Heves megyében a munkanélküliségi ráta 2000 óta az egyik legmagasabb. Hét év alatt 3,5 százalékponttal nőtt, 2007-ben 11% volt. Az álláskeresőket közel 4%-át (16,7 ezer főt) Heves megyében tartották nyilván. Számuk 15%-kal nőtt az ezredforduló óta. Arányuk a munkavállalási korú népességből a Hevesi és a Pétervásárai kistérségekben a legmagasabb (15,9; 12,8%), a Hatvaniban a legalacsonyabb (4,9%).

2014. év Heves megye lakosság száma és a 0-18 éves korcsoport bemutatása (KSH 2014. január 1.).

Járás neve	Lakosság szám	0-18 éves korosztály	0-18 éves korosztály %-os aránya
Bélapátfalvai	8410	1244	14,8
Egri	87542	16471	18,8
Füzesabony	29664	5924	20
Gyöngyösi	72469	12929	17,8
Hatvani	50448	8783	17,4
Hevesi	34102	7662	22,5
Pétervásárai	20386	3312	16,2
Összesen	303021	56325	18,6

2014. évi adatok alapján Heves megye összlakosságán belül a 0-18 éves korosztály 18,6%-ot alkot.

1 A gyermekek átmeneti gondozása működésének alapelvei

A szolgáltatás biztosításának módja, speciális alapelve, hogy a személyes gondoskodás biztosítása során a szolgáltatást oly módon kívánja nyújtani, hogy a szolgáltatást igénybe vevő alapvető alkotmányos joga maradéktalanul és teljes körűen érvényesüljön különös tekintettel:

- a) az élethez, emberi méltósághoz való jogok,
- b) testi épséghez való jogok,
- c) mentális egészséghez való jogok,
- d) és a gyermeki jogok tekintetében.

Speciális alapelvek:

- a) Minden körülmények között tekintettel kell lenni a gyermek mindenekfelett álló érdekére.
- b) Elő kell segíteni a gyermek családban – lehetőség szerint vérszerinti családjában – történő nevelkedését.
- c) A gyermek érdeke minden olyan esetben megkívánja, hogy családja segítséget kapjon, amikor a vérszerinti szülők a szülői kötelezettségüket teljesítik, de a kialakult nehéz körülményeiken önerőből nem tudnak úrrá lenni, és az a gyermek személyiségének fejlődését veszélyezteti.
- d) Tilos a gyermek bármilyen hátrányos megkülönböztetése.
- e) A gyermek joga saját múltjának, identitásának, kultúrájának ismerete, annak mások által történő tiszteletben tartása.
- f) Az átmeneti elhelyezés okainak megszüntetése érdekében, a szülők, a gyermekek átmeneti otthonának családgondozója, a gyermekjóléti szolgálat, illetve a kapcsolódó szakemberek együttműködnek, amit nevelési, gondozási tervben rögzítenek.
- g) A Családok és Gyermekek Átmeneti Otthonának igénybe vétele önkéntes és addig tart, amíg azt a szülők kérik, illetve míg az elhelyezés oka meg nem szűnik, de maximálisan 12 hónapig.
- h) Az átmeneti gondozás során történő elhelyezést az egyéni, a családi élettörténet figyelembevételével szabad kezdeményezni akkor, ha vélelmezhető, hogy a család problémái családgondozói segítséggel az átmeneti elhelyezés ideje alatt rendezhető.
- i) A család lakóhelyét, életmódját, szociális kapcsolatait, kultúráját a gyermekek átmeneti otthona családgondozójának figyelembe kell venni, aki ezt köteles tiszteletben tartani.
- j) A család a problémái rendezése érdekében köteles az intézmény dolgozóival együttműködni. Saját ügyeinek rendezése során önállóan eljárni, ha ebben segítségre szorul, a gondozó köteles segítséget nyújtani a minimális beavatkozás elve alapján.
- k) A szülő, gondviselő, gondozó a gyermekek érdekében jogait tiszteletben tartja és a szülő köteles szülői kötelezettségeit maradéktalanul teljesíteni.

2 Lehetőségek az átmeneti gondozás igénybevételére:

- a.) A szülő közvetlenül keresi fel az intézményt. A szülő tudomást szerzett a szolgáltatásról és úgy dönt, hogy igénybe veszi a szolgáltatást.
- b.) Család és Gyermekjóléti központ közreműködésével történik az igénybevétel. A kiskorú, illetve a szülő és gyermekei a család és gyermekjóléti szolgálat közreműködésével kerül átmeneti gondozásba.
- c.) Hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy, illetve magánszemély javaslatára, illetve segítségével keresi fel az intézményt.

3 Az intézményi jogviszony megszüntetése:

Az intézményi jogviszony megszűnik:

- a) a szerződésben/megállapodásban kikötött idő lejártával,
- b) az ellátott kérelme alapján.

Az intézményi jogviszony megszüntetésre kerül:

- a) ha az ellátott a házirendet ismételten súlyosan megsérti, erről az ellátotti dokumentációban feljegyzés készül, melyet az ellátott és szülője megismert és átvett és ezt aláírásával igazolja
- b) nem működik együtt helyzetének rendezésében,

- c) a gyámhivatal elhelyező határozata alapján,
- d) ha az átmeneti gondozás oka már nem áll fenn.
- e) ha a szülő, a nagykorú testvér mások életét, testi épségét magatartásával veszélyezteti.

4 Érdekképviselet az Átmeneti Otthonban

Az intézményben Érdekképviseleti Fórum működik, mely véleményezési és egyetértési jogot gyakorol az intézményen belül az Otthon programjaival, napirendjével kapcsolatban.

Az Érdekképviseleti Fórum szavazati jogú választott tagjai:

- a) a gyermekönkormányzat képviselői,
- b) az ellátásban részesülő gyermek szülei közül 2 fő,
- c) az intézmény dolgozóinak 1 fő képviselője,
- d) az intézmény fenntartójának 1 fő képviselője.

Az Érdekképviseleti Fórum:

- a) Megvizsgálja a felé benyújtott panaszokat, és dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben.
- b) Intézkedéseket kezdeményezhet a benyújtott panaszokkal kapcsolatban a fenntartónál és a gyermekjogi képviselőnél.
- c) Véleményt nyilváníthat az Otthonban ellátott gyermeket érintett ügyekben az intézmény vezetőjénél.
- d) Javaslatot tehet az intézmény alapszolgáltatásainak tervezéséről, működtetéséről.
- e) Egyeztetési jogot gyakorol a Házi rend jóváhagyásánál.

Az intézmény vezetőhöz benyújtott panaszt az intézmény vezető köteles kivizsgálni, szükség szerint a panasz orvoslásánál az érdekképviseleti fórum véleményét figyelembe venni.

A panasztevő az intézmény vezetőhöz és az érdekképviseleti fórumhoz benyújtott panaszára az intézmény vezetője 15 napon belül írásban nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy a megtett intézkedéssel a panaszt benyújtó nem ért egyet, az intézmény fenntartójához és/vagy az ellátottjogi, illetve gyermekjogi képviselőhöz fordulhat.

5 Térítési díj az átmeneti gondozásban:

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében az átmeneti gondozásáért térítési díjat kell fizetni. A fizetendő térítési díjak megállapításának részletes szabályait a 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet szabályozza.

Az ellátások intézményi térítési díját a fenntartó, Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa állapítja meg.

A szülő(k) a gyermek felvételekor nyilatkoznak a jövedelmükről, a benyújtott jövedelemnyilatkozat alapján fizetik a személyi térítési díjat. A személyi térítési díj megállapításánál a gyermekek átmeneti gondozása esetében a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet kell figyelembe venni. A személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg az egy főre eső jövedelem 50%-át.

6 Az együttműködés különböző formái az átmeneti gondozásban résztvevők szakemberek között

Az átmeneti gondozásba kerülés okairól a Család és Gyermekjóléti szolgálat szakemberei, mint a problémával általában legelőször kapcsolatba kerülők szolgáltatnak információt. Ezért nagyon fontos az együttműködés az információ kölcsönös áramoltatása, a gyermekjóléti szolgálatok és az átmeneti elhelyezést biztosító intézményegységek között.

A szakemberek közötti együttműködés formái:

- A team megbeszélés, vagy munkaértekezlet havi rendszerességgel. A team megbeszéléseken az intézmény dolgozói vesznek részt, az otthonvezető irányításával.
- Az esetmegbeszélés ezen belül az esetkonferencia, mely szükség szerint, de legalább havonta egy alkalommal kerül összehívásra. Az esetmegbeszélés olyan szakmai megbeszélés ahol több, az ellátottal kapcsolatba kerülő szakember tájékoztatja egymást a gyermek fejlődéséről, a család helyzetéről anélkül, hogy ezen a megbeszélésen a család részt venne.

A szakmai teamben minden egyes személynek megszabott feladatköre van:

- a családgondozó segíti a családot a problémák megoldásában, az átmeneti elhelyezést szükségessé tevő okok megszüntetésében,
- gyermekpszichiáter, pszichológus segítséget nyújt az elhelyezett személyek mentális nevelésében, helyzetük feltárásában,
- szakmai vezető vezeti a team munkáját, felelős az intézményekkel való kapcsolattartásért. Figyelemmel kíséri a szülőkkel kötött együttműködési megállapodás megvalósulását.
- A gondozónő gondozási, nevelési feladatokat lát el.

IV.2 Családok Átmeneti Otthona

1. Családok Átmeneti Otthona szolgáltatásainak célja

A Családok Átmeneti Otthonában a Heves Megye⁶² közigazgatási területén állandó lakóhellyel rendelkező szülő és gyermeke, válsághelyzetben lévő várandós anya helyezhető el. Továbbá elhelyezést kap az Otthonban a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 4.§-ban meghatározottak alapján a nem magyar állampolgárságú gyermek és szülei.

Családok Átmeneti Otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során:

- a.) Befogadja az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, védelmet kereső szülőt és gyermekét, továbbá 21. életévének vagy hallgatói, felnőttképzési jogviszonyban álló 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvérét.
- b.) Befogadja a válsághelyzetben levő bántalmazott vagy várandós anyákat, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére élettársát vagy férjét.
- c.) Biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit.
- d.) Segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez.

⁶² Módosította a Társulási Tanács 148/2012. (XI.30.) határozata

- e.) Biztosítja a szülő számára gyermekével való együttes lakhatás, és a szükség szerinti ellátást.
- f.) A szülőnek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt.
- g.) Közreműködik a – gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A gyermek átmeneti gondozásának meghatározó elemei és jellemző fogalmai a következők: prevenció és krízisintervenció, átmeneti jelleg, önkéntesség – motiváltság, a probléma helyben történő megoldása, szükség szerinti ellátás, a gyermek neveléséhez megfelelő feltételek biztosítása.

Környezeti és tárgyi feltételek a családok átmeneti otthonában:

Az intézményben 8 szoba található, melyben összesen 25 fő elhelyezésére van lehetőség. A családok a fürdőszobát – egy akadálymentesített fürdőszobát – ebédlőt, konyhát közösen használják. A családok a mindennapi életviteléhez szükséges bútorok, berendezési tárgyak, eszközök biztosítottak. A folyosón látogatók fogadására kialakított rész – társalgó – található, mely alkalmas a meghitt beszélgetésekre.

2. A szolgáltatás szakmai tartalma, módszerei:

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 71. § (1) alapján a Családok Átmeneti Otthona a gyermek és a válsághelyzetben lévő várandós anya számára szükség szerinti ellátását nyújt. A szülő, illetve a válsághelyzetben lévő várandós anya számára pedig biztosítja:

- a) az életvitelszerű tartózkodás lehetőségét,
- b) tisztálkodási, mosási, főzési lehetőséget,
- c) a textíliával történő ellátást, és a személyes higiéné feltételeinek megteremtését,
- d) szükség szerint ruházatot és élelmiszert,
- e) az elsősegélyhez szükséges felszereléseket,
- f) költségtérítés ellenében igényelhetnek ebédet.

Az átmeneti otthon a pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés segítséget nyújt, így különösen a fiatal szülő, a családi krízis következtében, illetve bántalmazás, fenyegetés miatt védelmet kereső szülő és gyermek, a szociális krízis miatt bekerülő családok.

A szükség szerinti ellátásra vonatkozóan az intézmény-egység vezetője és az igénybe vevő írásbeli megállapodást köt. A megállapodás tartalmazza, hogy a teljes körű ellátásból mely ellátásokat nyújtja a családok átmeneti otthona, melyeket biztosítja a szülő. Amennyiben a szülő semmilyen ellátást nem képes nyújtani gyermekének, az átmeneti otthon biztosítja a teljes körű ellátást a gyermeknek.

Fontos, hogy a bent tartózkodó gyermekek szabadidejüket kulturált formában hasznosan töltsék. A szabadidő hasznos eltöltésének szervezésébe az átmeneti otthon dolgozói aktívan bevonják a szülőket.

A szülők részére biztosított programok:

- Foglalkoztatási program – képzési, munkavégzési, terápiás – mely során a kliens életkorának, egészségügyi állapotának, érdeklődési körének megfelelő elfoglaltság biztosított,
- készség- és képességfejlesztő alkotó munka,
- életviteli tanácsadások, előadások,
- közös kirándulások,

– az ünnepekre sajátkezű ajándékok készítése.

3 Az elhelyezés leggyakoribb okai:

- a) Hajléktalanná válás, lakhatási problémák.
- b) Életvezetési problémák.
- c) Bántalmazás.

Az átmeneti gondozás igénybe vételének módja:

A Családok Átmeneti Otthonának igénybe vétele önkéntes, az ellátás az igénylő kérelmére történik.

A kérelem tartalmazza az ellátás indokait és várható időtartamát, a kérelem benyújtásával egyidejűleg a szülők tájékoztatást kapnak a szolgáltatásról.

Az intézmény - egység vezető a gyermekjóléti szolgálat javaslata segítségével megállapítja az elhelyezés szükségességét, indokoltságát, melyről írásban tájékoztatja a kérelmezőt.

Az intézménybe történő beköltözéskor a család minden tagjával közölni kell a Házirendet. Felvétel esetén az intézmény - egység vezető értesíti az ellátás szükségességéről és a befogadásról a család tartózkodási helye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot.

Az elhelyezést követően az intézmény - egység vezető Megállapodást köt a kérelmezővel.

Teendők a család elhelyezése estén:

- a) Felvételi adatlap kitöltése, ami tartalmazza a szülő és a gyermek adatait.
- b) Negatív tüdőszűrő lelet, orvosi igazolás, illetve jövedelemigazolás szükséges a felvételhez, melyet a felvételi adatlaphoz csatolni kell.
- c) A Családok Átmeneti Otthona a szülővel megállapodást köt, mely tartalmazza az intézmény által biztosított szükség szerinti ellátás feltételeit, és a szülő vállalt kötelezettségeit.
- d) Minden család külön lakószobában kerül elhelyezésre.
- e) Az elhelyezésről értesíteni kell a települési önkormányzat jegyzőjét és a család és gyermekjóléti szolgálatot.
- f) Értesíteni szükséges a gyámhivatalt hatósági intézkedés megtétele céljából, amennyiben a szülő, vagy más törvényes képviselő a gyermek átmeneti gondozását két éven belül másodszor is kéri az intézménybe.

4. Családi kapcsolatok az átmeneti otthonban:

A szülő felügyeleti joga nem korlátozható. Az ellátásban részesülő szülő a Családok Átmeneti Otthonában tartózkodás időtartama alatt köteles gyermeke testi, mentális fejlődését elősegíteni gondoskodásával, felügyeletét biztosítani, szabadidejét megszervezni és ellenőrizni. Az intézmény dolgozói nevelési és életvezetési tanácsokkal segítik a szülő nevelő munkáját. Igazolt munkavégzés illetve kórházban tartózkodás miatt, vagy egyéb indokolt távollét esetén a gyermek ellátása az ügyeletes családgondozó, gondozó feladata. Az intézmény szükség szerinti segítséget nyújt, a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához.

Hosszú távú cél: képessé tenni a családot, hogy az adott szükség szerinti segítséggel meg tudják szerezni és meg is tudják őrizni a minimális szintű szociális biztonságot. A család önálló életvitelre alkalmassá váljon. Ennek érdekében a családgondozó a szülők és az érintett

szakemberek bevonásával családgondozási és egyéni gondozási tervet készít, melynek célja a feladatok részletes megtervezése.

A gondozási terveket mindenképpen el kell készíteni, ha az átmeneti gondozás előre láthatólag meg fogja haladni a 30 napot. Elkészítéséért a felelős szakember az Átmeneti Otthon szakmai vezetője.

IV.2 Gyermek Átmeneti Otthona

1 Gyermek Átmeneti Otthona szolgáltatásainak célja^{63, 64}

A gyermek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő – életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

A Gyermek Átmeneti Otthonában az a családban élő, 12. életévét betöltött vagy 12. életévét be nem töltött nem helyettes szülőnél elhelyezett, Heves Megye⁶⁵ és Jász-Nagykun-Szolnok Megye közigazgatási területén állandó lakóhellyel rendelkező, 0-18 éves korú gyermek helyezhető el szülő kérésére vagy vele együtt aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

A gyermek átmeneti gondozása helyén az 1997. évi XXXI. törvény 45§ (3) szerint a gyermek otthontalanná vált szülője is elhelyezhető, 0-3 év közötti gyermek kizárólag szülőjével együtt fogadható be. A 14. életévét be nem töltött gyermeket szülőjétől elválasztani csak indokolt esetben (vagy saját kérésére) lehet.

Továbbá elhelyezést kap az Otthonban a gyermek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 4. § -ban meghatározottak alapján a nem magyar állampolgárságú gyermek.

A Gyermek Átmeneti Otthona ellátási területének bemutatása:

Heves megye topográfiaiilag az Északi-középhegység és az Alföld határterületeit foglalja magába. A két nagytáj találkozási pontja fokozza a térség változatos arculatát. A térség természetföldrajzi határai: Északon a Heves-Borsodi-dombság, Keleten a Bükk-hegység nyugati fele, Délen az Alföld északi pereme a Tisza-tóval, Nyugaton a Zagyva völgy. A megye hazánk kisebb területű megyéi közé tartozik, területe az ország területének 3,9 %-a.

A gazdasági aktivitás az ezredforduló óta nem változott nagy mértékben, 0,9 százalékponttal 52,3%-ra nőtt. A munkaképes korú – 15–74 éves – népesség száma Heves megyében 2000–2012 között 2,8%-kal csökkent, a foglalkoztatottak létszáma közel 5%-kal esett vissza.

A foglalkoztatási arány 2012-ben (46,6%) 4,3 százalékponttal elmaradt az országostól.

Heves megyében a munkanélküliségi ráta 2000 óta az egyik legmagasabb. Hét év alatt 3,5 százalékponttal nőtt, 2007-ben 11% volt. Az álláskeresőket közel 4%-át (16,7 ezer főt) Heves megyében tartották nyilván. Számuk 15%-kal nőtt az ezredforduló óta. Arányuk a

⁶³ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

⁶⁴ Módosította a Társulási Tanács 29/2017. (XI.22.) határozata. Hatályos: 2018. január 1-től.

⁶⁵ Módosította a Társulási Tanács 148/2012. (XI.30.) határozata.

munkavállalási korú népességből a Hevesi és a Pétervásárai kistérségekben a legmagasabb (15,9; 12,8%), a Hatvaniban a legalacsonyabb (4,9%).

2014. év Heves megye lakosság száma és a 0-18 éves korcsoport bemutatása (KSH 2014. január 1.).

Járás neve	Lakosság szám	0-18 éves korosztály	0-18 éves korosztály %-os aránya
Bélapátfalvai	8410	1244	14,8
Egri	87542	16471	18,8
Füzesabony	29664	5924	20
Gyöngyösi	72469	12929	17,8
Hatvani	50448	8783	17,4
Hevesi	34102	7662	22,5
Pétervásárai	20386	3312	16,2
Összesen	303021	56325	18,6

2014. évi adatok alapján Heves megye összlakosságán belül a 0-18 éves korosztály 18,6%-ot alkot.

Heves megyében Gyöngyös városban működik az egyetlen Gyermek Átmeneti Otthona a Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulás fenntartásában, a Kistérségi Humán Szolgáltató Központ működtetésében.

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Az Alföld közepén a Tisza által kettéosztva helyezkedik el Jász-Nagykun-Szolnok megye. Székhelye Szolnok a térség közlekedési, kereskedelmi, oktatási és idegenforgalmi központja. A megyéhez tartozó tájegységek: északnyugaton a Jászság, északon a Tisza-tó délkeleti része, keleten a Nagykunság, közepén a Tisza-völgy, délen a Tiszazug és Körösszög. Északról Heves és egy rövid szakaszon Borsod-Abaúj-Zemplén megye határolja.

Földfelszíne síkság, természeti értékei közül a legfontosabb a jó termőföld, folyóvizek és jelentős termálföld.

Jász-Nagykun-Szolnok megye területe 5.582 km² (a megyék rangsorában a 8.), az ország területének 6%-a. Lakóinak száma a KSH 2014. évi adatai szerint 390 ezer fő, akik 22 városban és 56 községben élnek.

A városokban él a népesség 68, a községekben 32%-a. A településsűrűség viszonylag alacsony, 1000 km² -re 14 település jut. A települések átlagos nagysága több mint 1,5-szöröse a magyarországi átlagnak, 52%-uk 1-5 ezer fő közötti lélekszámú. A kisebb népességű települések a kunszentmártoni és a tiszafüredi, míg a legnagyobb lélekszámúak a karcagi kistérségre jellemzőek.

A megyében élő veszélyeztetett kiskorúak aránya folyamatosan több mint másfélszerese az országos aránynak. E rendkívül rossz mutató visszavezethető a megye lakosságának rossz gazdasági, iskolázottsági szintjéhez.

A tartós munkanélküliek, a roma népesség, a kedvezőtlen lakóövezetben élők, a hajléktalanok, az egyedülálló idősök, az egyszülős háztartások és a fogyatékkal, illetve mentális problémákkal élők társadalmi csoportjainál a legnagyobb a társadalmi hátrányok halmozódásának és a szegénységnek a kockázata.

Nemzetközi összehasonlításban Magyarország, és azon belül Észak-Alföld foglalkoztatási rátája igen alacsony. Jász- Nagykun-Szolnok megye foglalkoztatási aránya ugyan kedvezőbb a régiós átlagnál, de elmarad az országostól. Az országos átlagot mintegy 30 százalékkal meghaladó ütemben esett vissza a foglalkoztatottak száma a megyében, miközben megkétszereződött a munkanélkülieké és az inaktív keresőké. Különösen a mezőgazdasági, az ipari, építőipari foglalkoztatottak számának az országos átlagot meghaladó – 43 illetve 40 százalékos – visszaesésének volt jelentős hatása, de számottevően csökkent a vezető állásúak, értelmiségiek és az egyéb szellemi foglalkozásúak száma is, míg a szolgáltatásban foglalkoztatottak száma csak az országos dinamikával megegyezően emelkedett.

A munkaerőpiacon az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb szintű volt a foglalkoztatás, és növekedett a munkanélküliségi ráta. Az alkalmazásban állók száma a versenyszférában 4,2%-kal bővült, a költségvetési szerveknél 7,3%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A bruttó átlagkereset növekedési üteme kissé meghaladta az országos átlagot, összege azonban továbbra is a legalacsonyabbak közé tartozik az országban.

A KSH lakossági munkaerő-felmérése szerint 2013 I. negyedévében a megye 15–74 éves népességéből 129,8 ezren foglalkoztatottak, 22,6 ezren munkanélküliek voltak, a gazdaságilag inaktívak közé pedig 136,7 ezren tartoztak. Az egy évvel korábbihoz képest a foglalkoztatottak száma 7,9 ezer fővel csökkent, a munkanélkülieké 5 ezer fővel nőtt, az inaktívaké pedig lényegében stagnált. Az adatokból számítható megyei foglalkoztatási arány 44,9%, a munkanélküliségi ráta pedig 14,8% volt.

A pályakezdő álláskereső elhelyezkedési nehézségeit jelzi, hogy számuk (4116) az egy évvel korábban regisztráltakhoz képest 28%-kal növekedett.

2014. év Jász-Nagykun-Szolnok megye lakosság száma és a 0-18 éves korcsoport bemutatása (KSH 2014. január 1.).

Járás neve	Teljes lakosság	0-18 éves korosztály	0-18 éves korosztály aránya %
Jászberényi	50714	9087	14,22
Jászapáti	33554	6973	10,9
Karcagi	43880	8812	13,79
Kunhegyesi	21382	5042	7,89
Kunszentmártoni	36203	6707	10,50
Mezőtúri	28496	5021	7,86
Szolnoki	118812	20522	32,13
Tiszafüredi	20191	3451	5,40
Törökszentmiklósi	37763	7353	11,51
Összesen	390995	63871	16,3

⁶⁶Vecsés város:

Közigazgatásilag Vecsés a 18. század végéig Pest-Pilis-Solt vármegye váci, majd pesti járásához tartozott, 1876-ban a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye monori járásához sorolták. Nagyközségi rangját Vecsés 1950-ben elveszítette, és csak 1969-ben nyerte vissza. Az újabb fellendülés 1990-től figyelhető meg a város életében. A községként működő Vecsés 2001. július 1-jén városi rangot kapott, és lakossága mára mintegy 21 000 főre tehető.

⁶⁶ Kiegészítette a Társulási Tanács 22/2018. (IX.26.) határozata. Hatályos: 2018. november 1-től

A 19. század közepén megépült a Pest-Szolnoki vasút. Pest, Buda és Óbuda egyesítése (1873) és azt ezt követő fellendülés sokakat vonzott a főváros közelébe. Vecsés etnikai összetétele is változásnak indult.

A város területe hozzávetőleg 3617 hektár, amelynek lakónépessége megközelítőleg 20775 fő, a területén pedig körülbelül 8183 darab lakás található.

2016. évben a lakónépesség száma 20775 fő, ebből a 0-18 éves korosztály 4108 fő, a teljes népesség 19 %-a. Veszélyeztetett gyermekek száma 2016-ban 638 fő volt.

A város közlekedés szempontjából kitűnő fekvéssel rendelkezik, rövid idő alatt bármilyen közlekedési eszközzel elérhető a főváros, Gyöngyös 50 perc alatt elérhető autópályán.

Az átmeneti gondozás feladata, hogy az alapellátás keretein belül a családban nevelkedő gyermeket ideiglenes jelleggel az életkorához, egészségi állapotához és egyéb szükségleteihez igazodó ellátásban, gondozásban részesítse.

Az átmeneti gondozásban részesített gyermek gondozásának és nevelésének a célja, hogy ideiglenes jelleggel helyettesítse, vagy segítse a gyermek gondozásában, nevelésében akadályozott szülő gondoskodását. Megelőzze a gyermek családjából történő kiemelését, növelje a család megtartó erejét. A gyermek átmeneti gondozásának meghatározó elemei és jellemző fogalmai a következők: prevenció és krízisintervenció, átmeneti jelleg, önkéntesség – motiváltság, a probléma helyben történő megoldása, teljes körű ellátás, a gyermek neveléséhez megfelelő feltételek biztosítása.

A Gyermek Átmeneti Otthona gyermekjóléti alapellátást biztosító, kríziskezelő intézmény. A gyermekek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb tizenkettő hónapig tart. A krízisben lévő családok gyermekei számára ideiglenesen pótolja a szülői gondoskodást, úgy, hogy a szülői felügyeleti jog továbbra is megilleti a szülőt és biztosítja a gyermek testi, értelmi, erkölcsi fejlődését, iskolai helyzetének javítását, újabb kudarchelyzet elkerülését. Az Átmeneti Otthonban a gondozást eszközként használva – stabilitást és biztonságot nyújt a gyermeknek és szülőjének a problémái megoldásának idejére. Az átmeneti gondozás időtartama alatt lehetővé teszi a gyermek és szülője számára, hogy meghatározott időn belül alternatív megoldást keressen annak érdekében, hogy a gyermek mielőbb visszatérhessen családjába.

2 A szolgáltatás szakmai tartalma, módszerei

Az elhelyezés leggyakoribb okai:

Életvezetési problémák: A szülő, szülők vagy más együtt élő családtag nem megfelelő életvezetése okán veszélyezteti (esetleg fizikálisan is) vagy elhanyagolja gyermekét. Az ilyen esetekben rendszerint nem a szülő jelentkezik segítségért, hanem a gyermekjóléti szolgálat családgondozója vagy más szakember érzékeli a problémát és indítványozza a gyermek elhelyezését. Több esetben a gyermek maga jelentkezik vagy az Átmeneti Otthonban, vagy a Gyermekjóléti szolgálatok valamelyikénél.

A szülő átmeneti akadályozottsága gyermeke nevelésében–gondozásában:

- a) betegség, kórházi kezelés,
- b) sürgős utazás,

- c) lakóhelytől távol történő átmeneti munkavállalás,
- d) személyes szabadságot korlátozó, kizáró intézkedés és egyéb életvezetésben felmerülő problémák esetén.

Az átmeneti gondozás igénybevételének módja:⁶⁷

Az intézménybe való bekerülés minden esetben a szülő illetve a törvényes képviselő kérelmére történik. Kivétel, amikor a gyermek egyedül jön be, ilyenkor a szülő illetve törvényes képviselő beleegyezése utólagos. Az ellátás indokolt esetben szülővel együtt is biztosítható, 0-3 éves kor között kizárólag szülővel együtt vehető igénybe, ez esetben külön szobát biztosít az átmeneti otthon.

A kérelem tartalmazza az ellátás igénybevételének indokait és várható időtartamát. A kérelem benyújtásával egyidejűleg a szülők tájékoztatást kapnak a szolgáltatásról.

A szülővel, illetve a törvényes képviselővel, valamint a gyermekkel az intézménybe történő felvétel esetén közölni kell a Házi rendet. Az intézmény - egység vezető írásban értesíti az ellátás szükségességéről és a befogadásról a szülőt és a gyermek tartózkodási helye szerint illetékes Család és Gyermekjóléti szolgálatot.

Az elhelyezést követően az intézmény – egység vezető Megállapodást köt a szülővel.

Teendők egy gyermek felvétele esetén:

- a) Ha a gyermek egyedül kéri felvételét, mérlegelés nélkül fel kell venni az intézménybe. A felvételről jegyzőkönyv készül. Az intézmény levélben köteles értesíteni a szülőt és a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját a felvételről. A gyermek ilyen ideiglenes gondozása esetén, további átmeneti gondozásához minden esetben meg kell kísérelni a szülő beleegyező nyilatkozatának beszerzését. A törvényes képviselő beleegyező nyilatkozata nem szerezhető be, a kiskorút legfeljebb 5 napra lehet átmeneti otthonban elhelyezni, ebben az esetben a törvényes képviselő nem fizet térítési díjat.
- b) A gyámhivatalt értesíteni kell hatósági intézkedések megtétele céljából, ha
  - a szülő vagy más törvényes képviselő gyermekéről az ideiglenes gondozásról való értesítést követő három napon belül nem gondoskodik,
  - a szülő vagy más törvényes képviselő gyermeke átmeneti gondozásához nem járul hozzá, illetve azt nem kéri,
  - a gyermek visszakerülése a szülőjéhez ellentétes a gyermek érdekeivel, illetve a gyermek nem akar visszamenni a szülőhöz,
  - a szülő, vagy más törvényes képviselő a gyermek átmeneti gondozását két éven belül másodszor is kéri az intézményben.
- c) Amennyiben szülő kíséri be a gyermeket, az okok kiderítése az elsődleges.
- d) Felvételi adatlap kitöltése, ami tartalmazza a szülő és a gyermek személyi adatait.
- e) A szülő írásban kéri gyermeke felvételét az Átmeneti Otthonba. Megindokolja, hogy miért kéri gyermeke felvételét, nyilatkozik annak egészségügyi állapotáról, illetve arról, hogy gyermeke mely külső személyekkel nem tarthatja a kapcsolatot az intézményen belül.
- f) Jövedelemigazolást a felvételi kérelemhez mellékelni szükséges.
- g) A Gyermek Átmeneti Otthona a szülővel megállapodást köt, mely részletezi a gondoskodás módját, formáit, az együttműködés legfontosabb területeit, a gyermek gondozása nevelése érdekében a feladat megosztást a szülő és az Átmeneti Otthon között. Az intézmény munkatársa feljegyzi a szülő vagy hozzátartozó telefonszámát, a gyermek

⁶⁷ Módosította a Társulási Tanács 29/2017. (XI.22.) határozata. Hatályos: 2018. január 1-től.

egészségügyi kiskönyvről, TAJ- kártyájáról, a diákigazolványáról, személyi igazolványáról és a lakcím kártyáról fénymásolat készül. A szülővel és a gyermekkel ellenőrzi a behozott (ruházat, ékszerek, értékek, mobiltelefon) tárgyakat.

- h) A gyermek bekerülésekor az Átmeneti Otthonban leltárt készítenek saját tulajdonú ruházatáról, személyes tárgyairól, melyeket távozásakor e leltár alapján kap vissza.
- i) Ismertetik a gyermekkel és a szülővel a Házi rendet, annak egy másolati példányát a szülő megkapja.
- j) Az elhelyezésnél tekintettel kell lenni arra, hogy a testvérek együtt maradhassanak, lehetőség szerint korának, nemének megfelelő szobában kell elhelyezni.
- k) A gyermekek számára az intézmény zárható szekrényt biztosít. Az értékesebb tárgyakat pedig az Otthon házipénztárában lehet szükség esetén letétbe helyezni.

3 Családi kapcsolatok az Átmeneti Otthonban

Az átmeneti gondozásba vételkor megállapodás készül a szülővel, mely tartalmazza a szülői felelősségvállalás mértékét gyermekük gondozása, nevelése tekintetében.

A szülő felügyeleti joga nem korlátozható, így részt vehet – amennyiben nincs akadályoztatva – gyermeke gondozásában, nevelésében, így különösen:

- a) gyermekével való kapcsolattartás rendjének kialakításában – a Házi rendhez igazodva,
- b) az iskolával való kapcsolattartás módjában (szülői értekezleten, fogadóórán, osztálykiránduláson, egyéb iskolai rendezvényen való részvételében),
- c) az Átmeneti Otthon közös programjaiban való részvételében (rendezvények, ünnepek, stb.),
- d) tanórán kívüli elfoglaltságok látogatásában, részvételében (színház, mozi, edzések),
- e) az egyéni gondozás-nevelési terv elkészítésében,
- f) továbbra is figyelemmel kísérheti gyermeke barátaival, családtagjaival, ismerőseivel való kapcsolattartását,
- g) részt vehet gyermeke tanszereinek ellenőrzésében, ellenőrzi tanulmányi munkájában való előrehaladását, együtt tanulhat gyermekével,
- h) részt vehet gyermeke ruházatának, eszközeinek javításában,
- i) gyermekét maga hozhatja-viheti óvodába, iskolába,
- j) elkísérheti gyermekét az orvoshoz vagy vásárolni.

Egyéni gondozási-nevelési terv készítése: Kiemelt jelentőséggel bír a gyermekről az érintettek, családgondozó, gyermekpszichológus bevonásával készülő egyéni gondozási-nevelési terv, amely célja a gyermek gondozásával, nevelésével családba történő visszajuttatásával kapcsolatos feladatok részletes megtervezése és az abban részt vevő szakemberek közötti munkamegosztás kidolgozása. Az egyéni gondozási-nevelési tervet mindenképpen el kell készíteni, ha az átmeneti gondozás előre láthatólag meg fogja haladni a 30 napot. Elkészítésért felelős szakember az Átmeneti Otthon szakmai vezetője. Készítésében részt vesz a szülő, a gyermek (ha kora és értelmi képessége megfelelő), a szükséges segítő szakemberek, esetleg egyéb rokon.

A gyermeknevelést-gondozást a szülők és az Átmeneti Otthon munkatársai együttműködve végzik. A szülőket minden fontosabb eseményről tájékoztatják gyermekükkel kapcsolatban, ezzel is erősítve szülői szerepvállalásukat.

Az Átmeneti Otthon a gyermekek teljes körű ellátását biztosítja, melybe az ötszöri étkezés mellett a ruházattal való ellátás is beletartozik.

A gyermek átmeneti nevelésbe kerül, a saját és az Átmeneti Otthonban kapott ruhákat viszi magával.

Hazakerüléskor, a saját ruháit magával viheti, de az Otthonban kapott ruhákat vissza kell adnia.

Az intézmény gondoskodik a ruházat tisztításáról, javításáról, amelybe olyan mértékben vonja be a gondozott gyermeket, amely életkorának megfelelően tőle elvárható.

Az elhasználódott felszereléseket, illetve a használhatatlanná vált ruházatot pótolni, illetve cserélni kell.

A gyerekeknek életkoruknak megfelelően zsebpénz jár, melyről külön nyilvántartást vezet az intézmény szakmai vezetője.

Fontos, hogy a benn tartózkodó gyermekek szabadidejüket kulturált formában, hasznosan töltsék. Az Átmeneti Otthon nevelői a szabadidő megtervezésébe aktívan bevonják a szülőket is.

4 Kapcsolattartás az oktatási – nevelési intézményekkel⁶⁸:

Az Átmeneti Otthonban elhelyezett gyermekek Gyöngyös Járás közigazgatási területén abba az óvodába, iskolába járnak, amely közösségnek bekerülésük előtt is tagjai voltak. Az intézményváltás csak abban az esetben indokolt, ha a gyermek lakókörnyezete által veszélyeztetett, és így a veszélyeztető tényező átmenetileg kiküszöbölhető. Amennyiben a telephely és a közoktatási-nevelési intézmény közötti távolság az átmeneti otthonban lévő gyermek számára aránytalan terhet jelent a mindennapos utazás szempontjából, a gyermek az átmeneti tartózkodás ideje alatt Gyöngyös városban működő óvodák illetve iskolák valamelyikében helyezhető el.

Az Átmeneti Otthon szakmai vezetője és nevelője napi kapcsolatot tart fenn azzal az intézménnyel, mellyel a gyermek intézményi jogviszonyban áll. Igény szerint a szülővel történő konzultáció alapján jár szülői értekezletre, fogadóórára. Ha a szülő ebben akadályoztatott, akkor az intézmény-egység vezető köteles tájékoztatni őt gyermeke iskolai viselkedéséről, tanulmányi előmeneteléről.

5 Teendők szökés esetén:⁶⁹

Fizikai kényszerrel egy gyermeket sem lehet az intézményben tartani. Az esetleges szökésről a szülőt minden esetben és haladéktalanul tájékoztatja az intézmény.

Az Otthonban a gyermekfelügyelők, gyermekvédelmi asszisztens feladata ellenőrizni a kimenőket. Ha a gyermek nem ér vissza a megbeszélte időre, akkor érdeklődik a bejelentett tartózkodási helyén, illetve megpróbálja elérni a várható felbukkanási helyeken.

14 éven aluli gyermek és/vagy betegsége, fogyatékosága miatt önmagáról gondoskodni nem tudó gyermek szökése esetén azonnal bejelentést kell tenni a rendőrségen.

14 éven felüli gyermek esetén, néhány óra várakozás indokolt, azonban még 24 órán belül értesíti az intézmény a rendőrséget. Ezzel egyidejűleg jelezni kell a szökést az Átmeneti Otthon

⁶⁸ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

⁶⁹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

szakmai vezetőjének, a Gyermekjóléti Központ szakmai vezetőjének - aki lehetőség szerint intézkedik az utcai-lakótelepi szociális munka keretén belül az eltűnt gyermek felkutatásában a Gyermekjóléti központ ellátási területén. Az eltűnést és az abban történő intézkedéseket minden esetben dokumentálni kell és haladéktalanul jelenteni a KHSZK igazgatójának.

6 Teendők a gyermek betegsége esetén:⁷⁰

A gyermek megbetegedése esetén minden esetben tájékoztatni kell a szülőt. Amennyiben semmilyen akadályoztatás nem merül fel, a szülő joga és feladata gyermekét orvoshoz vinni. Krízis és akut helyzet esetén azonban az intézménynek azonnal intézkednie kell, melyről szintén tájékoztatásra kerül a szülő.

Amennyiben a szülő nem tudja elkísérni beteg gyermekét az orvoshoz, úgy az intézmény egészségügyi dolgozója, vagy a csoportban dolgozó gyermekfelügyelő, gyermekvédelmi asszisztens viszi el.

Az alap gyógyszerkört érintő gyógyszerköltségeket – a teljes körű ellátás részeként – az intézmény fedezi, egyéb más esetben a költségeket a szülő fizeti meg.

7 Teendők egy gyermek távozásakor:⁷¹

A gyermekek átmeneti gondozását meg kell szüntetni, ha azt a szülő kéri, vagy ha annak okai már nem állnak fenn, illetve a gondozás idő tartama eltelt.

Leltár alapján össze kell készíteni a gyermek személyes tárgyait, ruházatát, át kell adni a szülőnek, aki aláírásával igazolja az átvételt.

A gyermeket elvivő szülő, törvényes képviselő jegyzőkönyvbe mondja, hogy a gyermeket hova kívánja vinni, pontos cím megjelölésével.

A Gyermekek Átmeneti Otthona értesíti a Gyermekjóléti Központot a gyermek távozásáról, mellékelve a szülő által aláírt távozási jegyzőkönyvet.

8 Környezeti, tárgyi feltételek:

Az akadálymentesített otthonban négy lakószoba került kialakításra, melyből kettő kétágyas, kettő négyágyas. A szobákban történő elhelyezés lehetőség szerint az életkori sajátosságok figyelembe vételével történik. Az Otthon rendelkezik 12 személy számára kialakított konyha-étkezővel, két fürdőszobával és nemenkénti WC-helyiségekkel. A közösségi szoba a tanulási tevékenység biztosítására és szabadidő hasznos eltöltésére szolgál. Valamennyi funkcióval ellátott helyiség, a mindennapi életvitelhez szükséges modern bútorokkal, berendezési tárgyakkal, eszközökkel felszerelt.

9 Jogok és kötelezettségek:

---

⁷⁰ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

⁷¹ Módosította a Társulási Tanács 22/2016. (VI.28.) határozata. Hatályos: 2016. július 1-től.

Az átmeneti gondozásban történő ellátás specifikuma, hogy a törvényes képviselő(k) szülői jogai az elhelyezés időtartama alatt nem korlátozódnak. A szolgáltatás kizárólag a szülő kérelmére, vagy beleegyezésével történik. A gondozás időtartamának és tartalmának figyelembe kell venni a vérszerinti szülő és gyermeke(i) kívánságait. Mindezek megvalósulása érdekében az intézmény a szülővel Megállapodást köt, melynek mellékleteként esetenként rögzítik a szülő nevelési, gondozási igényeit, valamint összhangba hozzák azt az ellátásra vonatkozó jogi és szakmai normákkal.

Az ellátott gyermek szülőjének és törvényes képviselőjének kötelessége együttműködni a szolgáltatóval a gyermek ellátásában. Az együttműködés kiterjed a gondozási célok eléréséhez szükséges információk megadására és a gondozási terv elkészítésében való közreműködésben is. Az intézmény dolgozóival szemben az együttműködő magatartás mellett tisztelettudó magatartás és hangvétel alkalmazása.

A szakmai program 2010. július 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2010. április 28.

**Maka Piroska
igazgató s.k.**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti egységes szervezetbe foglalt szakmai programját a Társulási Tanács 39/2010. (IV. 28) számú határozatával elfogadta.

Gyöngyös, április 28.

**Hiesz György
Társulás Elnöke s.k.**

Záradék:

A szakmai program 2011. március 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2011. február 28.

**Maka Piroska
igazgató s.k.**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti feladatai szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács .../2011. (II. 28.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2011. február 28.

Hiesz György

Társulás Elnöke s.k.

Záradék:

A szakmai program 2012. január 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2011. november 28.

**Maka Piroska
igazgató s.k.**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti feladatainak szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 21/2012. (III.2.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2011. november 28.

Záradék:

A szakmai program 2012. április 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2012. március 26.

**Maka Piroska
igazgató s.k.**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szociális feladatainak szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 21/2012. (III.2.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2012. március 26.

Faragó László

Társulás Elnöke s.k.

Záradék:

A szakmai program 2013. január 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2012. november 30.

**Maka Piroska
igazgató s.k.**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szociális feladatainak szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 148/2012. (XI.30.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2012. november 30.

**Faragó László
Társulás Elnöke s.k.**

Záradék:

A szakmai program 2013. május 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2013. március 23.

**Maka Piroska
igazgató s.k.**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szociális feladatainak szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 17/2013. (III.22.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2013. március 22.

**Faragó László
Társulás Elnöke s.k.**

Záradék:

A szakmai program 2013. október 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2013. szeptember 11.

**Maka Piroska
igazgató**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szociális feladatainak szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 42/2013. (IX.11.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2013. szeptember 11.

**Faragó László
Társulás Elnöke**

Záradék:

A szakmai program 2014. március 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2014. február 28.

**Maka Piroska
igazgató**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ szociális feladatainak szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 8/2014. (II. 28.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2014. február 28.

**Faragó László
Társulás Elnöke**

Záradék:

A szakmai program 2015. július 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2015. június 29.

**Maka Piroska
igazgató**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti feladatairól szóló szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 26/2015. (VI.29) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2015. június 29.

**Hiesz György
Társulás Elnöke**

Záradék:

A szakmai program 2016. július 1-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2016. június 28.

**Maka Piroska
igazgató**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti feladatairól szóló szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 22/2016. (06.28.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2016. június 28.

**Hiesz György
Társulás Elnöke**

Záradék:

A szakmai program 2016. szeptember 28-án lép hatályba.

Gyöngyös, 2016. szeptember 28.

**Maka Piroska
igazgató**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti feladatairól szóló szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 27/2016 (09.28.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2016. szeptember 28.

**Hiesz György
Társulás Elnöke**

Záradék:

A szakmai program 2017. november 22.-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2017. november 22.

**Maka Piroska
igazgató**

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti feladatairól szóló szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 29/2017. (XI.22.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2017. november 22.

**Hiesz György
Társulás Elnöke**

Záradék:

A szakmai program 2018. március 26.-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2018. március 22.

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti feladatairól szóló szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 9/2018. (III. 26.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2018. március 26.

**Maka Piroska
Igazgató**

**Hiesz György
Társulás Elnöke**

Záradék:

A szakmai program 2018. november 01.-én lép hatályba.

Gyöngyös, 2018. szeptember 26.

A Kistérségi Humán Szolgáltató Központ gyermekjóléti feladatairól szóló szakmai programjának módosítását a Társulási Tanács 22/2018. (IX. 26.) határozatával elfogadta.

Gyöngyös, 2018. szeptember 26.

**Maka Piroska
Igazgató**

**Hiesz György
Társulás Elnöke**

